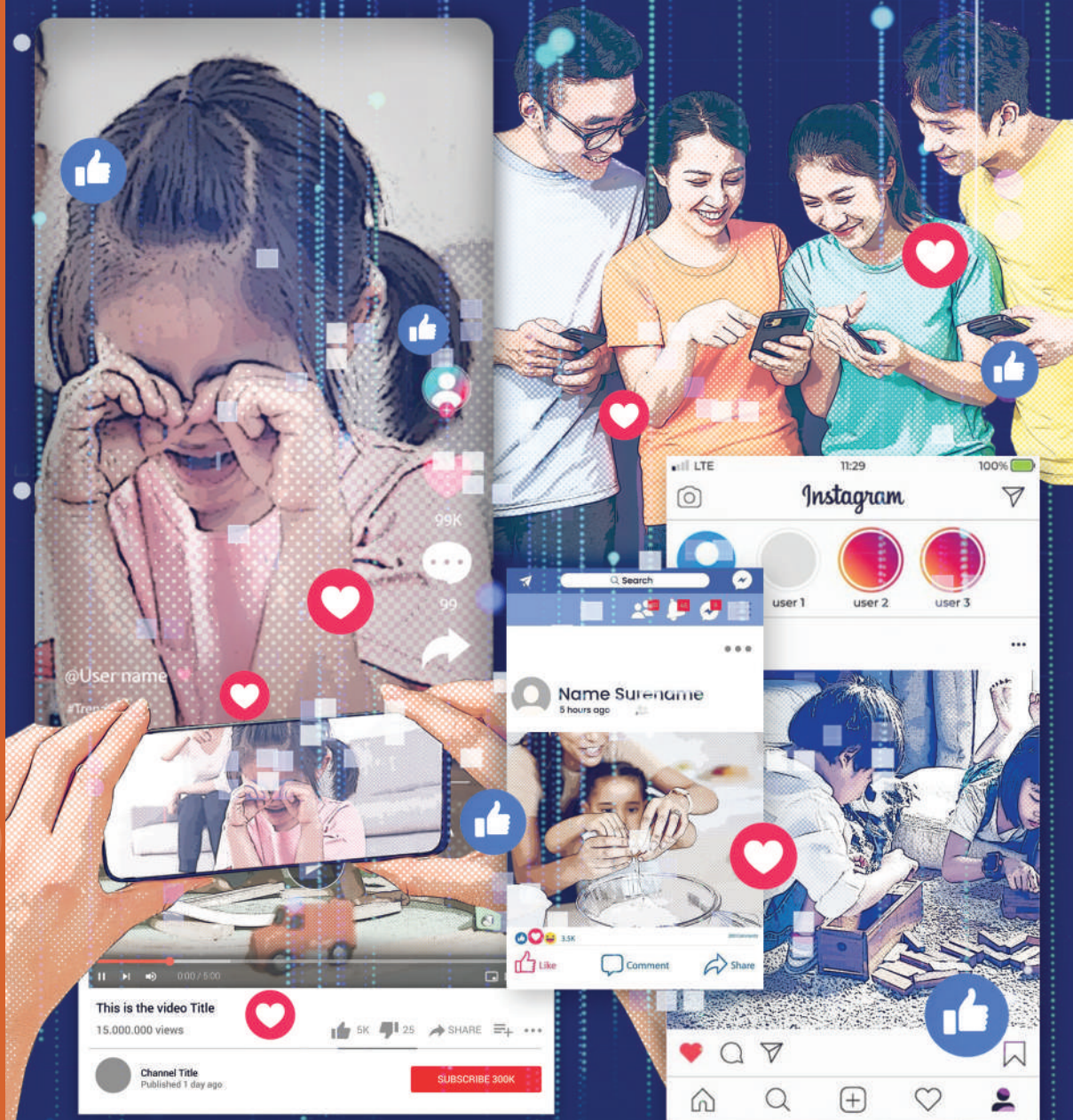

มุมมอง HUMAN RIGHTS PERSPECTIVE จาก

ปีที่ 24 ฉบับที่ 4
เดือนเมษายน 2568

กสม. ย้ำ “เด็กไม่ใช่คอนเทนต์”

แนะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดแนวทางป้องกัน การละเมิดสิทธิเด็กและการเสี่ยงต่อภัยออนไลน์

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) ที่ประเทศไทยเป็นภาคี และมีพันธกรณีต้องปฏิบัติตาม มีหลักการสำคัญซึ่งเป็นหัวใจในการปฏิบัติต่อเด็กระบุว่า การกระทำหรือการดำเนินการทั้งหลายต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นอันดับแรก หลักการนี้เป็นหลักการพื้นฐานในเรื่องสิทธิของเด็กที่ได้รับการรับรองไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายภายในประเทศด้วย

ปัจจุบันพบว่าเรื่องราวของเด็กถูกนำไปทำเป็น “คอนเทนต์” อย่างแพร่หลาย ซึ่งเป็นพฤติกรรมของคนในยุคสังคมดิจิทัล ที่พร้อม

จะนำเรื่องราวรอบตัวมาสร้างคอนเทนต์เพื่อแบ่งปันเรื่องราวต่าง ๆ บนสื่อสังคมออนไลน์ โดยไม่ได้รับสาระและไม่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก

คอนเทนต์เด็กที่ถูกเผยแพร่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์โดยพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และครู อาจมีเนื้อหาบางส่วนที่ไม่เหมาะสม เช่น เด็กอยู่ในลักษณะเปลือยหรือกึ่งเปลือย เด็กมีการร้องไห้ หวาดกลัว แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นต้น แม้บางคอนเทนต์ จะได้รับความยินยอมจากเด็กหรือผู้ปกครองแล้วก็ตาม แต่การทำคอนเทนต์ลักษณะนี้ไม่ได้ตั้งอยู่บนฐานของความรู้ความเข้าใจรอบด้านและไม่ได้ตระหนักถึงผลกระทบที่เด็กอาจได้รับในอนาคต

อ่านต่อหน้า 2

กสม. ย้ำ “เด็กไม่ใช่คอนเทนต์”
แนะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด
แนวทางป้องกันละเมิดสิทธิเด็ก
และการเสี่ยงต่อภัยออนไลน์

1

กสม. ชี้ การขอประทานบัตรเหมืองแร่ใดโละไม้ดี
ในพื้นที่รอยต่อป่าแก่งกระจานขาดการมีส่วนร่วม
ของประชาชน แนะ กรมอุตสาหกรรมฯ ทบทวน
การกำหนดเขตแหล่งแร่ ห่วงกระทบมรดกโลก

4

ร่องรอยดิจิทัล
กับสิทธิที่จะถูกลืม

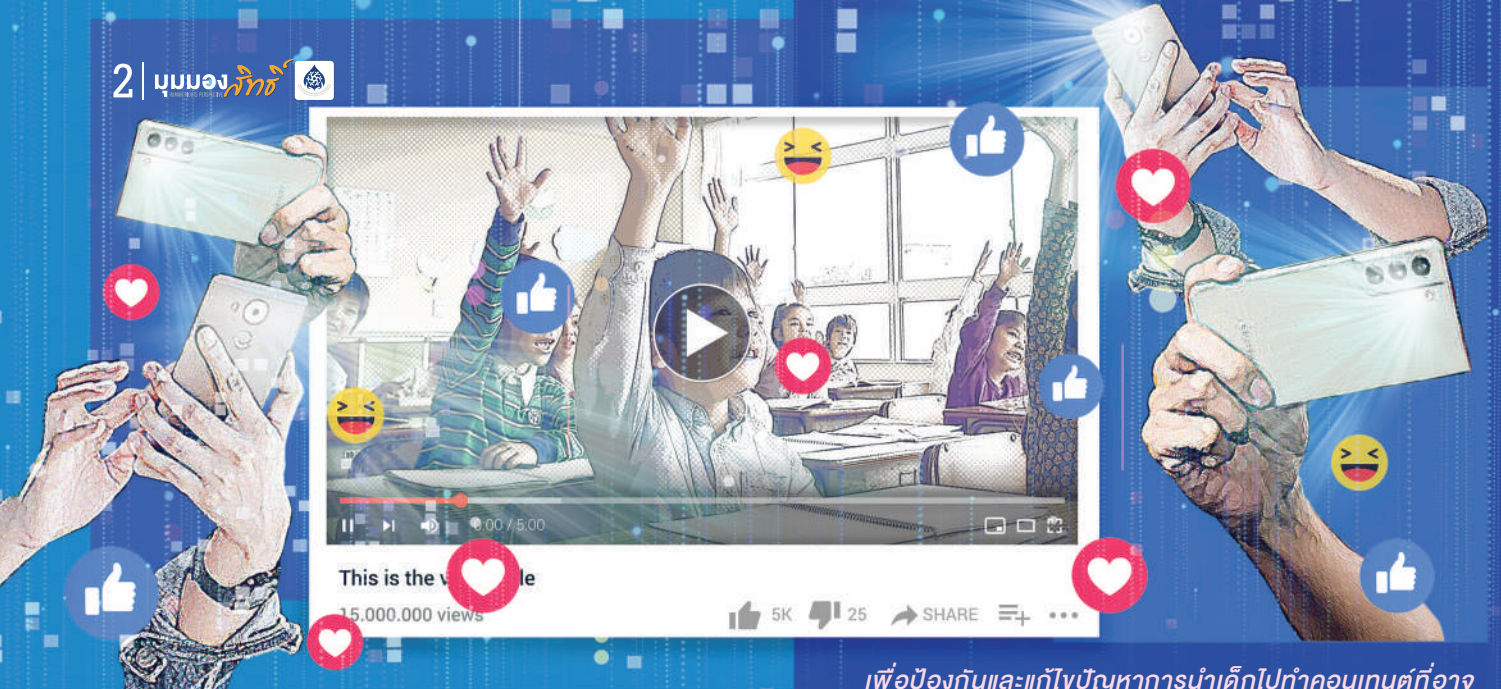
6

ข่าวกิจกรรม กสม.

7

UN เผยชนพื้นเมืองถูกกีดกัน
จากแผนแก้ปัญหา
การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

8

เมื่อปี 2567 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีข้าราชการครูมีพฤติกรรมนำเด็กนักเรียนไปทำคอนเทนต์บนโลกออนไลน์ โดยไม่ปกปิดอัตลักษณ์ อันเป็นการละเมิดสิทธิเด็ก จึงได้ประสานความช่วยเหลือ โดยส่งเรื่องไปยังศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 10 จังหวัดอุบลราชธานี และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง ต่อมา กสม. ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน จึงมีมติให้หยิบยกกรณีดังกล่าวเพื่อศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ

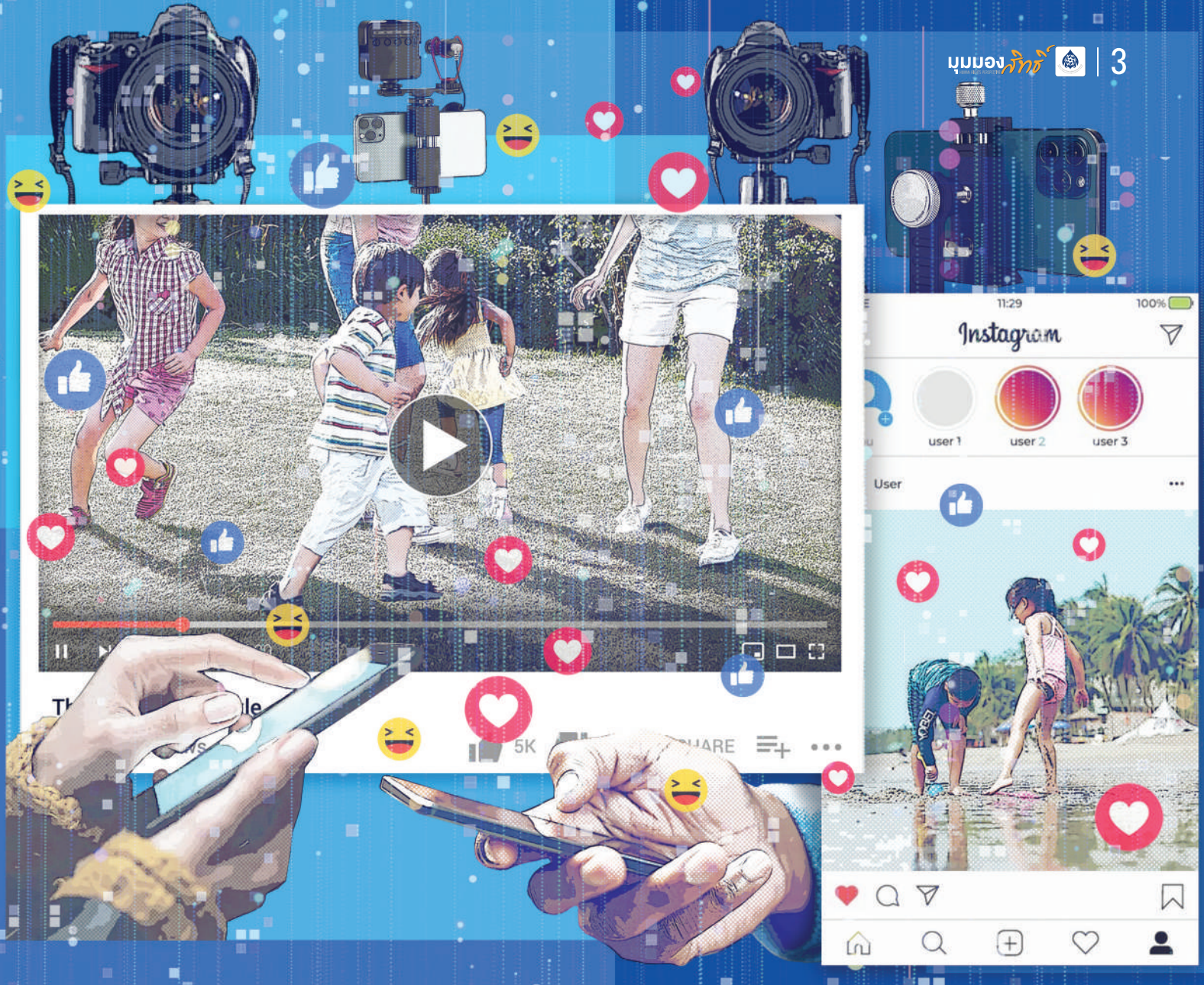
กสม. ได้ศึกษาข้อเท็จจริง หลักกฎหมาย พันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน และเอกสารงานวิจัย ประเมินความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิเด็ก หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรับฟังความเห็นจากครูและผู้ปกครองแล้วเห็นว่า **คอนเทนต์เด็กกลายเป็นช่องทางในการแสวงหาประโยชน์จากเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อม ที่ทำให้เด็กถูกนำเสนอเป็นสินค้าเพื่อให้ได้รับความสนใจจากสาธารณะ** ในหลายกรณีคอนเทนต์เด็กยังนำไปสู่การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กออนไลน์ (Online Child Sexual Exploitation) ซึ่งคอนเทนต์ดังกล่าวอาจทำให้เด็กถูกกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ เช่น ถูกวิพากษ์วิจารณ์ด้วยถ้อยคำที่ไม่สุภาพหรือลามกอนาจาร ถูกติดตาม คุกคาม หรือถูกนำข้อมูลไปใช้โดยพวกใคร่เด็ก หรืออาจได้รับข้อความ รวมทั้งความคิดเห็นที่ไม่สร้างสรรค์ ทำให้เด็กรู้สึกอับอาย วิตกกังวลหรือหวาดกลัวการเข้าสังคม และอาจนำไปสู่การก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์ จากการที่เด็กถูกเปิดเผยข้อมูลและอัตลักษณ์ส่วนบุคคลได้ โดยเฉพาะเมื่อคอนเทนต์เหล่านี้ถูกแชร์ต่อไปเรื่อย ๆ ซึ่งเป็นการกระทำที่ขาดความตระหนักรู้ถึงสิทธิเด็กและผลกระทบต่อเด็กอย่างรอบด้าน รวมถึงปัญหาร่องรอยดิจิทัลที่สามารถย้อนกลับมาส่งผลเสียให้แก่เด็กในวันที่เติบโตเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งนำไปสู่ความเสี่ยงที่เด็กจะถูกละเมิดสิทธิ แม้การเผยแพร่อาจไม่มีเจตนาหรือวัตถุประสงค์ด้านลบก็ตาม

ปีที่ 24 ฉบับที่ 4 เดือนเมษายน 2568

เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานำเด็กไปทำคอนเทนต์ที่อาจละเมิดสิทธิเด็ก หรือส่งผลกระทบต่อเด็กในระยะยาว โดยมุ่งให้เด็กทุกคนได้รับการปกป้องคุ้มครองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียงและครอบครัว สิทธิในข้อมูลส่วนบุคคล การปกป้องคุ้มครองจากความรุนแรงและการแสวงหาประโยชน์จากเด็กในทุกรูปแบบ กสม. จึงมีข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนกรณีการทำคอนเทนต์เด็ก ดังนี้

1 ให้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดแนวทางการป้องกันไม่ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษานำเด็กไปทำคอนเทนต์ไว้ในแผนงานหรือนโยบายของกระทรวงอย่างชัดเจน โดยเฉพาะคอนเทนต์ในลักษณะที่ไม่เหมาะสม ละเมิดสิทธิเด็ก และไม่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก รวมทั้งจัดให้มีแผนปฏิบัติการ หรือการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ปัญหาดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม

2 ให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรมส่งเสริมการเรียนรู้ หน่วยงานทางการศึกษา และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง กำหนดให้โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดมีนโยบายคุ้มครองเด็ก (Child Protection Policy) โดยมุ่งเน้นการประกาศเจตนารมณ์ในการคุ้มครองเด็กของโรงเรียนหรือสถานศึกษาและการจัดทำแผนงานรวมถึงกลไกที่เกี่ยวข้องกับการให้ความสำคัญในสิทธิเด็ก และจัดให้มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้และรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล และสื่อสังคมออนไลน์ของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เหมาะสมและมีมาตรฐานเดียวกัน ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก การขออนุญาตและการให้ความยินยอมของเด็กและผู้ปกครอง การรักษาความลับและความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล และให้เพิ่มเนื้อหาในหลักสูตรหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พร้อมทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่นักเรียน ผู้ปกครอง ครู และบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านสิทธิเด็ก โดยเฉพาะสิทธิเด็กในสภาพแวดล้อมแบบดิจิทัลหรือภัยออนไลน์รูปแบบต่าง ๆ

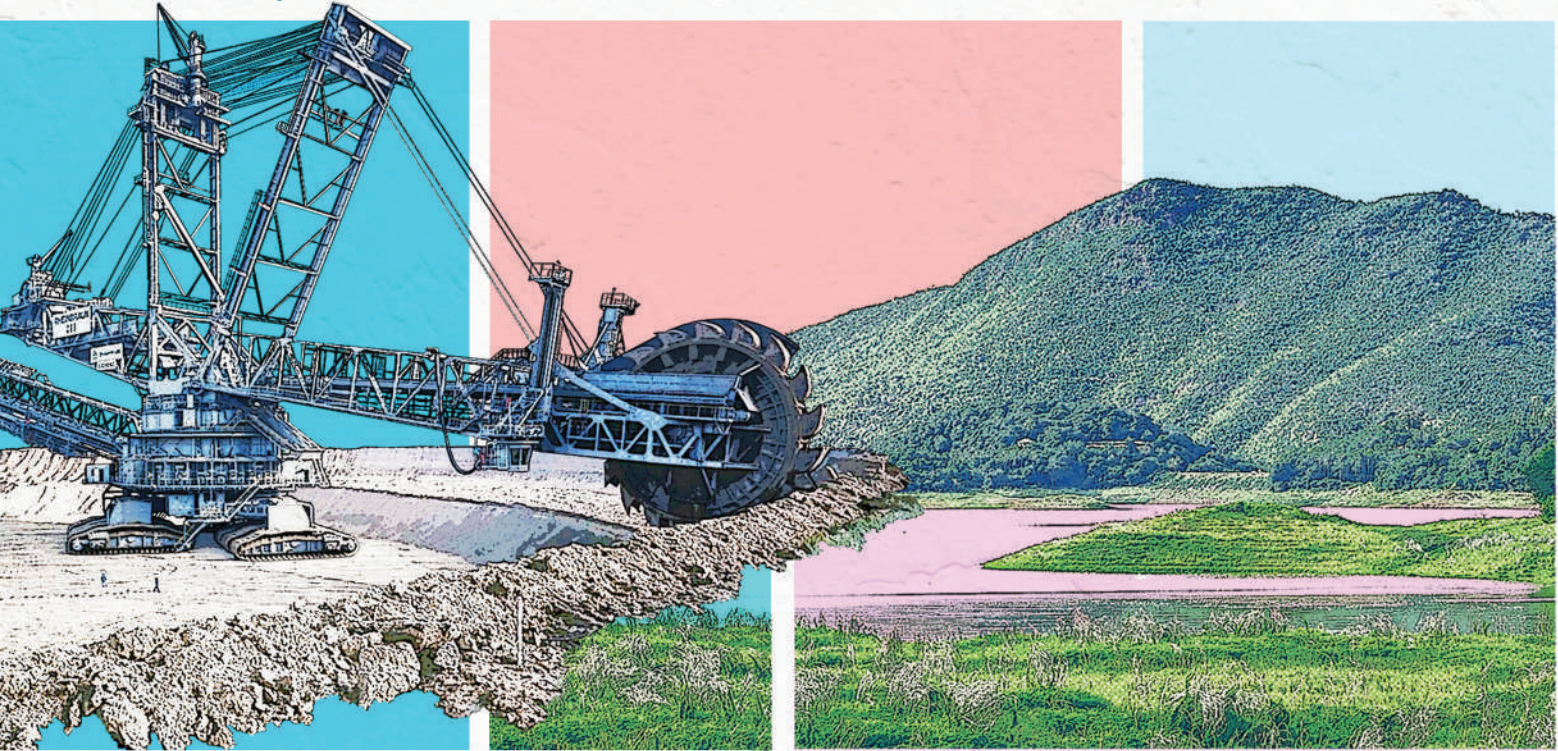
3 ให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำกับ ประชาสัมพันธ์ สร้างความตระหนัก และความรู้ความเข้าใจให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา เกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตนตามประมวลจริยธรรม ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และให้ครูสภากำกับ เกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตนตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วย จรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 พร้อมทั้งเพิ่มมาตรการ กำกับดูแลการประพฤติปฏิบัติของครูและผู้ประกอบวิชาชีพ ทางการศึกษา การกำหนดบทลงโทษ หรือการเพิกถอนใบประกอบ วิชาชีพทางการศึกษา เพื่อมุ่งป้องกันและแก้ไขปัญหาการนำเด็ก ไปทำคอนเทนต์

4 ให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และ นวัตกรรม เพิ่มเนื้อหา แผนงาน โครงการ และกิจกรรม ในหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาของ คณะศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ และการจัดการเรียนการสอน เพื่อผลิตผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทั่วประเทศ ในประเด็นสิทธิเด็ก โดยเฉพาะสิทธิเด็กในสภาพแวดล้อม แบบดิจิทัล

5 ให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรม กิจการเด็กและเยาวชน และกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว จัดอบรม ประชาสัมพันธ์ ผลิตสื่อ คู่มือ หรือแนวปฏิบัติที่ช่วย สร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายเด็ก พ่อ แม่ และผู้ปกครอง เกี่ยวกับการนำเด็กไปทำคอนเทนต์ ตลอดจนสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และสื่อสังคมออนไลน์อย่างรู้เท่าทัน

6 ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประสานความร่วมมือกับกระทรวงยุติธรรม กระทรวง ศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พัฒนาศักยภาพการช่วยเหลือ คับครองเด็กให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ คับครองเด็ก พ.ศ. 2546 รวมทั้งบูรณาการการทำงานร่วมกับ หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการนำเด็ก ไปทำคอนเทนต์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กสม. ชี้ การขอประทานบัตรเหมืองแร่โดโลไมต์ ในพื้นที่รอยต่อป่าแก่งกระจาน ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน แนะ กรมอุตสาหกรรมฯ ทบทวนการกำหนดเขตแหล่งแร่ ห่วงกระทบมรดกโลก

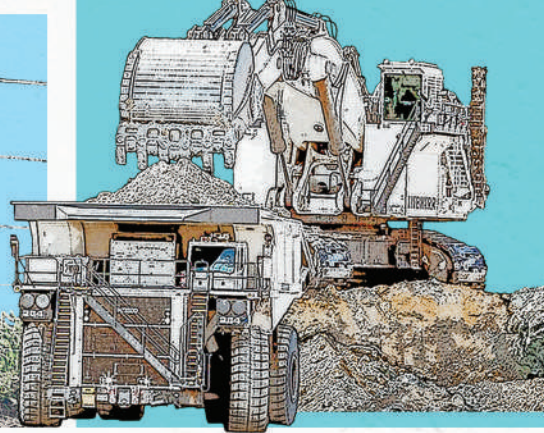
การประกอบธุรกิจทำเหมืองแร่และอุตสาหกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับแร่ จะต้องมีการขอประทานบัตรเพื่อประกอบกิจการเหมืองแร่ โดยหน่วยงานมีหน้าที่ปิดประกาศการขอประทานบัตรและจัดรับฟังความคิดเห็นของชุมชนตามมาตรา 56 แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560 ประกอบระเบียบที่เกี่ยวข้อง และต้องมีการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และหากเป็นกรณีการทำเหมืองในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติจะต้องขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวน เพื่อประกอบการพิจารณาให้อนุญาตประทานบัตร

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้รับเรื่องร้องเรียนเมื่อเดือนกันยายน 2567 ระบุว่า เมื่อเดือนกรกฎาคม 2565 บริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ได้ยื่นคำขอประทานบัตรเพื่อประกอบกิจการเหมืองแร่ ประเภทที่ 2 ชนิดแร่โดโลไมต์ ในท้องที่ตำบลสองพี่น้อง อำเภอกำแพงกระจาน จังหวัดเพชรบุรี รวมเนื้อที่กว่า 540 ไร่ ต่อสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเพชรบุรี และมีการประชาสัมพันธ์โครงการเหมืองแร่รวมถึงการจัดรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่ แต่ผู้ร้องเห็นว่าบริษัทเหมืองแร่ดังกล่าวและสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเพชรบุรีไม่ให้ข้อมูลอย่างครบถ้วนและเพียงพอที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจโครงการ หรือมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังพบว่าพื้นที่ดังกล่าวตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าลานน้ำกล้าเหนือและป่าลาน

น้ำกล้าใต้ อันเป็นพื้นที่รอยต่อกับกลุ่มป่าแก่งกระจานที่ได้รับรองให้เป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสุขภาพรวมถึงวิถีชีวิตของประชาชนจึงขอให้ตรวจสอบ

จากการตรวจสอบปรากฏข้อเท็จจริงว่า สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเพชรบุรีและบริษัทเหมืองแร่ ได้จัดรับฟังความคิดเห็นของชุมชนในพื้นที่ขอประทานบัตร ซึ่งมีประชาชนที่อยู่ในระยะห่างจากแนวเขตคำขอประทานบัตรไม่เกิน 500 เมตร เข้าร่วมราว 200 คน แต่ผู้ถูกร้องทั้งสองให้ข้อมูลไม่ครบถ้วนจึงมีการคัดค้านไม่เอาเหมืองแร่ ทั้งนี้ในระหว่างกระบวนการขอประทานบัตร บริษัทเหมืองแร่ต้องจัดทำรายงานธรณีวิทยาแหล่งแร่และแผนผังโครงการทำเหมืองเสนอต่อสำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เขต 7 ราชบุรี และจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเสนอต่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งต้องขอใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเสนอต่อกรมป่าไม้ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

กสม. เห็นว่า แม้การยื่นคำขอประทานบัตรของบริษัทเหมืองแร่จะเป็นกรณีที่สามารถกระทำได้ภายใต้เงื่อนไขของกฎหมายและระเบียบที่กำหนดไว้ และการพิจารณาคำขอประทานบัตรของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเพชรบุรีก็ดำเนินการไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560

แต่เมื่อพิจารณากระบวนการรับฟังความเห็นของประชาชนที่ยังขาดการให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการเหมืองแร่ที่ครบถ้วนรอบด้าน และเพียงพอต่อการแสดงความเห็นของประชาชน จึงรับฟังได้ว่ากระบวนการรับฟังความเห็นไม่ได้รับรองสิทธิในการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

นอกจากนี้ พื้นที่ดังกล่าวมีระยะห่างจากแนวเขตมรดกโลกเพียง 1.14 กิโลเมตร ถือได้ว่าเป็นพื้นที่แนวเขตกันชน (Buffer Zone) ที่มีระบบนิเวศแบบเดียวกันกับผืนป่าแก่งกระจาน หากอนุญาตให้ดำเนินการทำเหมืองแร่อาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศโดยรวมทั้งหมด และอาจส่งผลกระทบต่อกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงที่อาศัยอยู่ในกลุ่มป่าแก่งกระจาน รวมถึงยังมีแหล่งน้ำสำคัญหลายแหล่งในพื้นที่ ซึ่งขณะนี้ยังไม่มีกฏหมายความหมายคำว่า **“พื้นที่แหล่งต้นน้ำหรือป่าน้ำซับซึม”** แห่งพระราชบัญญัติแร่ ที่กำหนดเป็นพื้นที่ที่ห้ามเป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง และได้ระบุหรือจำกัดความหมายของคำดังกล่าวไว้ในกฎหมายฉบับใด

กสม. จึงมีมติให้มีข้อเสนอแนะมาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

1 ให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ นำข้อคัดค้านตามหนังสือคัดค้านโครงการเหมืองแร่ดังกล่าวของผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8 บ้านหนองมะค่า และผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4 บ้านหนองปิ่นแตก เป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาอนุญาตประทานบัตร และร่วมกับสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเพชรบุรี ทบทวนการกำหนดเขตแหล่งแร่ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของพื้นที่ในปัจจุบัน และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง

2 ให้สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เขต 7 ราชบุรี สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกรมป่าไม้ พิจารณาและดำเนินการเกี่ยวกับการขออนุญาตธรณีวิทยาแหล่งแร่และแผนผังโครงการทำเหมือง รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และการขอใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตามระเบียบและกฎหมายที่กำหนด และเปิดโอกาสให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ข้อมูลที่เพียงพอและมีส่วนร่วมในการพิจารณาในทุกกระบวนการ

3 ให้ประธานกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ กำหนดคำอธิบายนิยามหรือความหมาย **“พื้นที่แหล่งต้นน้ำหรือป่าน้ำซับซึม”** ตามมาตรา 17 วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560 โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม และต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนที่จะจะมีการพิจารณาคำขอประทานบัตรกรณีตามคำร้องนี้หรือผู้ยื่นคำขอรายอื่น

4 ให้บริษัทเหมืองแร่ผู้ถูกร้อง ดำเนินธุรกิจตามหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (UNGPs) โดยการจัดทำมีการตรวจสอบความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (HRDD) และมีการเยียวยาความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งให้มีช่องทางสำหรับรับเรื่องร้องเรียนและสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับโครงการเพื่อให้สาธารณชนทราบ

5 ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ให้ความรู้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเคารพสิทธิมนุษยชน ตามหลักการ UNGPs และ HRDD

ร่องรอยดิจิทัลกับสิทธิที่จะถูกลืม

ร่องรอยดิจิทัล หรือ digital footprint คือ ประวัติและรายละเอียดทางพฤติกรรมของการใช้งานอินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีดิจิทัลที่ถูกบันทึกไว้บนโลกออนไลน์ เช่น การโพสต์ข้อความ การแชร์รูปภาพหรือคลิปวิดีโอ การกดไลค์ การค้นหาข้อมูล ประวัติการใช้งานแอปพลิเคชันและแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ การซื้อสินค้าออนไลน์ การสมัครรับข้อมูลข่าวสาร หรือการทำธุรกรรมออนไลน์ **พฤติกรรมการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์เหล่านี้เปรียบเสมือนรอยเท้าบนโลกออนไลน์ที่ทิ้งร่องรอยไว้** และเปิดเผยตัวตนให้บุคคลอื่นสามารถสืบค้น ติดตาม เข้าถึง และนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์หรือใช้ในทางที่ไม่เหมาะสมได้

สิทธิที่จะถูกลืมเป็นสิทธิใหม่ที่พัฒนามาจากแนวคิดสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวและสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อมุ่งคุ้มครองปัจเจกบุคคลไม่ให้ได้รับผลกระทบจากการกระทำ พฤติกรรม หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตของตนเอง และต่อมาได้นำไปสู่การพัฒนากฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป (General Data Protection Regulation: GDPR) ซึ่งกลายเป็นกฎหมายต้นแบบของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมถึงกฎหมาย PDPA หรือพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ของประเทศไทย

RIGHT TO BE FORGOTTEN

ร่องรอยดิจิทัลแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

- 1 ร่องรอยดิจิทัลที่ผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีดิจิทัลไม่ได้ตั้งใจสร้างขึ้นหรือทิ้งร่องรอยไว้โดยไม่เจตนา (passive digital footprint)** เช่น IP Address ประวัติการค้นหาข้อมูลบนเว็บไซต์ หรือพาสเวิร์ดที่ถูกบันทึกไว้อัตโนมัติ
- 2 ร่องรอยดิจิทัลที่ผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีดิจิทัลตั้งใจเปิดเผย หรือเจตนาสร้างขึ้นด้วยตนเอง (active digital footprint)** โดยเฉพาะการโพสต์รูปภาพ คลิปเสียง คลิปวิดีโอ หรือข้อความลงในแพลตฟอร์มและสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ เช่น Facebook Twitter Instagram TikTok YouTube

สิทธิที่จะถูกลืม หรือ right to be forgotten หมายถึง

- 1** สิทธิของปัจเจกบุคคลที่จะร้องขอให้อีกฝ่ายที่มีข้อมูลส่วนบุคคลของตนไว้ในครอบครอง ลบข้อมูลนั้น เนื่องจากไม่ยินยอมจะให้มีการใช้ข้อมูลนั้นอีกต่อไป ซึ่งครอบคลุมสิทธิในสามรูปแบบ ได้แก่ สิทธิที่จะขอให้ลบข้อมูลหลังจากช่วงเวลาหนึ่ง

- 2** สิทธิที่จะได้รับการอภัยหรือได้รับโอกาสในการเริ่มต้นใหม่ โดยไม่ถูกตัดสินด้วยข้อมูลหรือประวัติที่ไม่พึงประสงค์จนทำให้ไม่สามารถดำเนินชีวิตอย่างปกติสุข

- 3** สิทธิที่จะถูกเชื่อมโยงกับข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเท่านั้น

ผลเสียของร่องรอยดิจิทัล เนื่องจากร่องรอยดิจิทัลเป็นสิ่งที่ถูกบันทึกไว้และคงอยู่ถาวรบนโลกออนไลน์ จึงกระทบต่อสิทธิที่จะถูกลืม และสามารถย้อนกลับมาส่งผลกระทบต่อชีวิตของบุคคลทั้งในปัจจุบันหรือในอนาคตได้ ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบต่อความปลอดภัย ความเป็นส่วนตัว ข้อมูลส่วนบุคคล เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือผลกระทบด้านอื่น ๆ เช่น การถูกวิพากษ์วิจารณ์ หรือถูกโจมตีบนโลกออนไลน์

การกำจัดคอนเทนต์บนโลกออนไลน์จึงต้องคำนึงถึงประเด็นร่องรอยดิจิทัลที่ไม่อาจลบออกจากโลกออนไลน์ได้โดยง่าย และผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนที่จะเกิดขึ้นกับผู้ผลิตคอนเทนต์เองหรือผู้ที่ปรากฏอยู่ในคอนเทนต์นั้นโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจด้วย

ข่าวกิจกรรมกสม.

กสม. ลงพื้นที่รับฟังข้อเท็จจริงกรณีร้องเรียนว่าการปลูกต้นยูคาลิปตัสในทะเลน้อย จ.พัทลุง กระบอสิทธิชุมชนและสิ่งแวดล้อม วันที่ 3 เมษายน 2568 ที่ชุมชนทะเลน้อย ตำบลพางตุง อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง **นางปรีดา คงแป้น** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่สำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคใต้ ลงพื้นที่รับฟังข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของประชาชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กรณีร้องเรียนว่า บริษัทเอกชนปลูกต้นยูคาลิปตัสในพื้นที่ทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตชุมชนซึ่งประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านและการเลี้ยงควายน้ำ ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่เพาะพันธุ์สัตว์น้ำในลุ่มน้ำทะเลน้อย ทั้งนี้ กสม. จะรวบรวมข้อเท็จจริงจากทุกฝ่ายเพื่อประกอบการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

กสม. ศยามล ลงพื้นที่รับฟังข้อเท็จจริงกรณีร้องเรียนว่าการประกาศเขตพื้นที่ป่าบ้านนกนาการเกาะมุก จ.ตรัง ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน วันที่ 7 เมษายน 2568 **นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่สำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคใต้ ลงพื้นที่รับฟังข้อเท็จจริงจากชุมชนเกาะมุก ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง กรณีมีผู้ร้องเรียนระบุว่า การประกาศเขตพื้นที่ป่าบ้านนกนาการเกาะมุก จังหวัดตรัง ไม่ได้ให้ข้อมูลหรือสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมกับชุมชน และปรากฏเหตุเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้กำลังไล่รื้อชุมชนที่ตั้งแผงค้าสำหรับบริการนักท่องเที่ยวออกจากพื้นที่เกินความจำเป็น ทั้งนี้ กสม. จะรวบรวมข้อเท็จจริงจากทุกฝ่ายเพื่อประกอบการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

กสม. หาร็อกงักพบก ประสานความร่วมมือการส่งเสริมความเข้าใจต่อ พ.ร.บ.ป้องกันการทรมานฯ วันที่ 23 เมษายน 2568 **นายอัสสันต์ กัยหลีกส์** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าพบคณะผู้แทนกองทัพบก เพื่อประสานความร่วมมือการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการสิทธิมนุษยชน และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 โดยมี **พลตรีอุกรยา จันทมาศ** รองเจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบกและคณะ ให้การต้อนรับและบรรยายสรุปข้อมูลภารกิจการฝึกทหารใหม่ของกองทัพบก ในการนี้ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เข้าเยี่ยมหน่วยฝึกทหารใหม่ด้วย ณ กองพันทหารม้าที่ 3 กรมทหารม้าที่ 1 รักษาพระองค์ เขตดุสิต กรุงเทพฯ

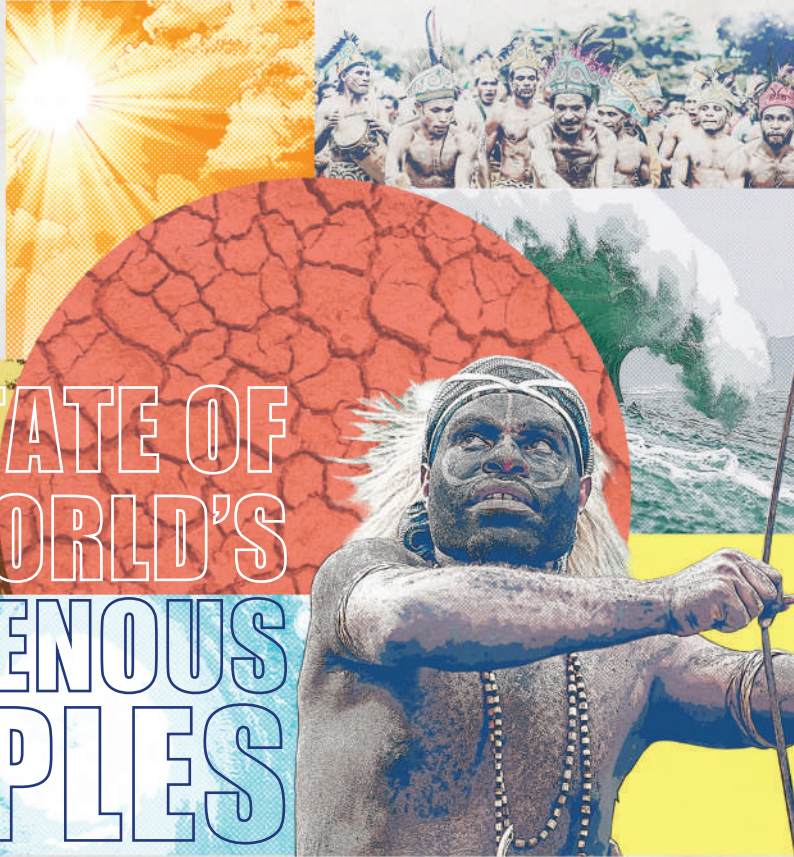

กสม. ประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว วันที่ 24 เมษายน 2568 **นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์** ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ **นายอัสสันต์ กัยหลีกส์** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วย **นางสาวหรรษา หอมทอ** เลขาธิการ กสม. และ **นายจุฬพล พูนอ่อน** ที่ปรึกษาสำนักงาน กสม. รักษาการแทนรองเลขาธิการ กสม. ประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. (ฉบับภาคประชาชน) เพื่อจัดทำร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าวให้มีความสมบูรณ์สอดคล้องกับหลักการสิทธิมนุษยชน โดยยึดหลักผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นศูนย์กลาง โดยมีผู้เข้าร่วมประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ ฝ่ายนิติบัญญัติ พรรคการเมือง และผู้แทนเครือข่ายต่อต้านความรุนแรงด้วยเหตุแห่งเพศประเทศไทย (Coalition Against Gender-Based Violence Thailand) ณ โรงแรมเซ็นทารา ไกล่ ศูนย์ราชการ และคอนเวนชันเซ็นเตอร์

UN เผย ชนพื้นเมืองถูกกีดกัน

จากแผนแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

24 เมษายน 2568 องค์การสหประชาชาติ (UN) เปิดเผยรายงาน **The State of the World's Indigenous Peoples** ว่าด้วยความสำคัญและความท้าทายของชนพื้นเมืองต่อความหลากหลายทางชีวภาพและการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่สะท้อนให้เห็นว่าชนพื้นเมืองซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 6 ของประชากรโลก และมีส่วนในการปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพของโลกกว่าร้อยละ 80 กลับได้รับความช่วยเหลือด้านการรับมือและแก้ไขปัญหาสภาพภูมิอากาศน้อยกว่าร้อยละ 1 ทั้งด้านงบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็น

THE STATE OF THE WORLD'S INDIGENOUS PEOPLES

รายงานชี้ให้เห็นว่า **โครงการพลังงานสีเขียวมักบังคับใช้โดยไม่ได้ปรึกษาชุมชนท้องถิ่น การตัดสินใจเชิงนโยบายที่สำคัญมักไม่มีตัวแทนชนพื้นเมืองเข้าร่วม ชนพื้นเมืองจึงถูกผลักออกจากกระบวนการแก้ปัญหา** ขณะที่การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลกระทบโดยตรงต่อชนพื้นเมือง ทั้งด้านสุขภาพร่างกาย วิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรม และจิตวิญญาณ เสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน อย่างไรก็ตาม ชนพื้นเมืองได้แสดงความเข้มแข็งและความสามารถในการปรับตัว โดยเฉพาะผู้หญิงและผู้อาวุโสที่เป็นผู้นำในการคิดค้นวิธีรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ทั้งการฟื้นฟูอาหารท้องถิ่น การถ่ายทอดความรู้ระหว่างรุ่น และการปรับช่วงเวลาเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตรให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป

รายงานฉบับนี้เรียกร้องให้เปลี่ยนมุมมองที่มีต่อความรู้ของชนพื้นเมือง แทนที่จะมองว่าเป็นเพียง **"เรื่องเล่าโบราณ"** หรือ **"ตำนานพื้นบ้าน"** ควรยอมรับว่าเป็นความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่มีคุณค่า และเป็นภูมิปัญญาที่ผ่านการพิสูจน์มายาวนาน มีวิธีการที่เป็นระบบ และเกิดจากความสัมพันธ์โดยตรงของชนพื้นเมืองกับธรรมชาติที่อยู่ร่วมกันมานับพันปี และเสนอให้สร้างกลไกทางการเงินที่ชนพื้นเมืองเป็นผู้บริหารจัดการเอง ยอมรับระบบการปกครองดูแลตนเองของชนพื้นเมืองอย่างเป็นทางการ รับรองสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ให้ชุมชนมีอำนาจตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดิน วิถีชีวิต และทิศทางเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างยั่งยืน

ที่มา: **United Nations** ประเทศไทย

จัดทำและเผยแพร่โดย

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550
อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 6-7
120 หมู่ที่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร 10210

โทรศัพท์: 0-2141-3800 และ 3900
: 0-2141-3913 และ 3919

สายด่วนร้องเรียน: 1377

ร้องเรียน: help@nhrc.or.th

เว็บไซต์: www.nhrc.or.th

ขอความกรุณา
ตอบแบบประเมินออนไลน์

มุมมอง HUMAN RIGHTS PERSPECTIVE

ปีที่ 24 ฉบับที่ 5
เดือนพฤษภาคม 2568

กสม. ห่วง สัญญาจ้างเหมาบริการ เจ้าหน้าที่ธุรการและนักการภารโรงของ สพฐ. ละเมิดสิทธิแรงงาน ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งแก้ไข

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR) ที่ประเทศไทยเป็นภาคี บัญญัติรับรองสิทธิแรงงานและสิทธิของทุกคนที่จะมีสภาพการทำงานที่ยุติธรรมและน่าพึงพอใจ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 74 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถในการทำงานอย่างเหมาะสมกับศักยภาพและวัย และให้มิงานทำ และพึงคุ้มครองผู้ใช้แรงงานให้ได้รับความปลอดภัย และมีสุขอนามัยที่ดีในการทำงาน ได้รับรายได้สวัสดิการ การประกันสังคม และสิทธิประโยชน์อื่นที่เหมาะสมแก่การดำรงชีพ

เมื่อปี 2541 คณะรัฐมนตรี (ครม.) ได้มีมติเรื่องการปฏิรูประบบราชการ เพื่อปรับลดอัตรากำลังภาครัฐ ต่อมาเมื่อปี 2548 กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือแจ้งเวียนหน่วยงานรัฐให้จ้างเอกชนดำเนินงาน โดยไม่ถือเป็นการจ้างลูกจ้างของส่วนราชการ ไม่ถือเป็น

การจ้างแรงงาน และไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม ทำให้เกิดการจ้างลูกจ้างในรูปแบบการจ้างเหมาบริการขึ้นในหน่วยงานภาครัฐ อย่างไรก็ตาม ลักษณะการปฏิบัติงานของพนักงานจ้างเหมาบริการส่วนใหญ่ยังคงเหมือนกับกับการปฏิบัติงานของข้าราชการและลูกจ้างชั่วคราว กล่าวคือพนักงานจ้างเหมาบริการต้องมาทำงานตามวันเวลาราชการ ต้องปฏิบัติงานอื่นตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย อันมีลักษณะการจ้างที่เป็นไปตามสัญญาจ้างแรงงาน ไม่ได้รับสิทธิในสวัสดิการต่าง ๆ ทั้งยังถูกหักเงินค่าจ้างในกรณีที่ไม่มาปฏิบัติงานด้วย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2562 ได้เคยตรวจสอบเรื่องร้องเรียนกรณีดังกล่าวและเห็นว่า การจัดจ้างพนักงานจ้างเหมาบริการของหน่วยงานรัฐในรูปแบบสัญญาจ้างทำของเป็นเสมือนการอำพรางสัญญาจ้างแรงงานอันเป็นนิติสัมพันธ์ที่แท้จริง

อ่านต่อหน้า 2

กสม. ห่วง สัญญาจ้างเหมาบริการเจ้าหน้าที่ธุรการและนักการภารโรงของ สพฐ. ละเมิดสิทธิแรงงาน ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งแก้ไข

1

กสม. ชี้กรณี กอ.รมน. ขอความร่วมมือไม่เผยแพร่ข่าววิจัยเกี่ยวกับกองทัพไทย เป็นการละเมิดเสรีภาพทางวิชาการและยุติการแทรกแซง

4

สารคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) เรื่องใน “วันแรงงานสากล” 1 พฤษภาคม ประจำปี 2568

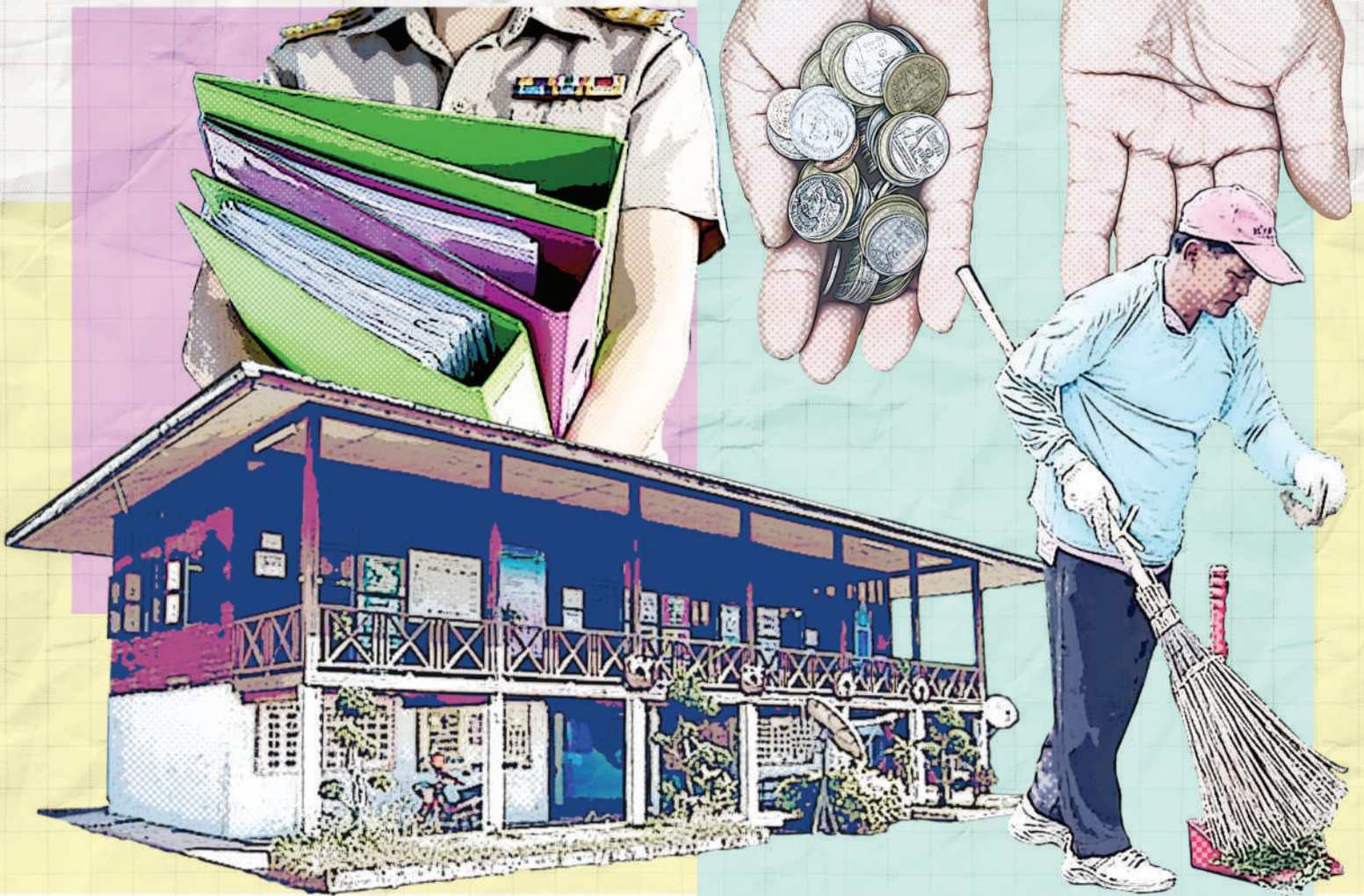
6

ข่าวกิจกรรม กสม.

7

ILO ชี้ AI ส่งผลกระทบต่องานของผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย โดยเฉพาะในประเทศรายได้สูง

8

ไม่นานมานี้ เมื่อเดือนมีนาคม 2568 กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนจากสมาพันธ์เจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียนแห่งประเทศไทย และเครือข่ายลูกจ้างนักรการภารโรงสี่ภาค (ผู้ร้อง) กรณีเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียนจำนวนกว่า 9,000 อัตรา นักรการภารโรง จำนวนกว่า 20,000 อัตรา ในฐานะลูกจ้างชั่วคราวตามสัญญาจ้างรายปี ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (ผู้ถูกร้อง) ได้รับผลกระทบจากการที่ **สพฐ. เปลี่ยนสัญญาจ้างงานจากลูกจ้างชั่วคราวเป็นการจ้างเหมาบริการ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (1 ตุลาคม 2567) โดยไม่มีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ไม่มีการเจรจาต่อรองและใช้กฎระเบียบบีบบังคับให้ต้องลงนามรับสภาพการเปลี่ยนแปลงสภาพการจ้างงาน ส่งผลกระทบให้ถูกยกเลิกประกันสังคมตามมาตรา 33 และกองทุนเงินทดแทน รวมถึงไม่ได้รับสิทธิการลาป่วยและลาพักผ่อนไม่มีเงินค่าเสียหาย และได้รับเงินเดือนล่าช้า** จึงร้องเรียนขอความช่วยเหลือ

เมื่อเดือนเมษายน 2568 กสม. จึงได้ประสานความร่วมมือด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหารือถึงแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงาน สำนักงานประกันสังคม กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานประมาณ กรมบัญชีกลาง ผู้ทรงคุณวุฒิ สพฐ. และผู้ร้อง

จากการตรวจสอบข้อเท็จจริง พบว่า ในปี 2552 สพฐ. จัดจ้างบุคลากรสายสนับสนุนการศึกษา โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนการจ้างลูกจ้างชั่วคราวจากโครงการไทยเข้มแข็ง (พ.ศ. 2553 - 2555) ภายหลังสิ้นสุดโครงการฯ สพฐ. ได้จ้างผู้ร้องทั้งสองกลุ่มอย่างต่อเนื่อง โดยตั้งงบประมาณในหมวดงบประมาณดำเนินงานตามกรอบอัตราค่าจ้าง เพื่อจ่ายสมทบค่าประกันสังคมและกองทุนเงินทดแทนให้แก่ผู้ร้อง โดยไม่ได้ทำข้อตกลงกับกรมบัญชีกลางก่อน ซึ่งไม่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2566 ตามหลักการงบประมาณการจ้างลูกจ้างชั่วคราว ที่ต้องจัดทำค่าของงบประมาณในหมวดบุคลากร ต่อมาสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ได้เสนอแนะให้จัดทำค่าของงบประมาณให้ถูกต้องตามหมวด แต่ สพฐ. ยังไม่ได้จัดทำข้อตกลงกับกรมบัญชีกลาง จึงไม่สามารถจัดทำค่าของงบประมาณดังกล่าวได้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จึงตั้งงบประมาณการจ้างในหมวดงบรายจ่ายอื่นไปพลางก่อน ทำให้รูปแบบของสัญญาจ้างเปลี่ยนไป เป็นในลักษณะของสัญญาจ้างเหมาบริการ

ส่งผลให้ตำแหน่งธุรการโรงเรียนและตำแหน่งนักการภารโรง ซึ่งได้รับเงินค่าจ้างเดือนละ 15,000 บาท และ 9,000 บาท หักค่าหยุดงานวันละ 500 บาท และ 300 บาท ตามลำดับ แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนสัญญาจ้างจากลูกจ้างชั่วคราวเป็นการจ้างเหมาบริการ แต่การปฏิบัติงานยังคงมีการลงเวลาปฏิบัติงาน มีสายการบังคับบัญชา ต้องรับคำสั่งจากผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นลักษณะของการจ้างแรงงานมิใช่การจ้างเหมาบริการที่ประเมิณผลเป็นชิ้นงานแต่อย่างใด

กรณีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้ถูกร้อง ได้หารือไปยัง กรมบัญชีกลาง สำนักงาน ก.พ. สำนักงานประมาณ และได้ตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาลักษณะงาน โดยมีแผนเสนออัตราบุคลากรเพื่อทำข้อตกลงเป็นลูกจ้างชั่วคราวกับกรมบัญชีกลาง แยกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ลักษณะงานวิชาการเช่นเดียวกับข้าราชการ กว่า 44,600 อัตรา กลุ่มที่ 2 นักการภารโรง แม่ครัว กว่า 27,500 อัตรา ผู้ถูกร้องได้ทำหนังสือแจ้งไปยัง กรมบัญชีกลาง เมื่อเดือน เมษายน 2568 โดยกรมบัญชีกลาง อยู่ระหว่างการพิจารณาอนุมัติค่าจ้างอัตรากำลังลูกจ้างชั่วคราวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กสม. ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2568 จึงมีมติให้ดำเนินการเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

1 มีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรี ให้พิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับการจ้างงานลูกจ้างกลุ่มเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน และนักการภารโรง เป็นลูกจ้างชั่วคราวเช่นเดิม พร้อมทั้งสมทบค่าประกันสังคมและกองทุนเงินทดแทน เพื่อเป็นการเยียวยาในระยะเร่งด่วน

2 มีหนังสือถึงสำนักงาน ก.พ. ในฐานะฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการกำหนดเป้าหมาย และนโยบายกำลังคนภาครัฐ (คปร.) เพื่อยืนยันหลักการด้านสิทธิแรงงาน ตามที่ได้รับ การรับรองคุ้มครองไว้ตามรัฐธรรมนูญ กติการะหว่างประเทศ และ/หรือ หลักการอื่นและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา

3 มีหนังสือถึง สพฐ. ให้กำชับติดตามความคืบหน้าการดำเนินการ ดังกล่าวไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

กสม. ชี้กรณี กอ.รมน. ขอความร่วมมือ ไม่เผยแพร่ผลงานวิจัยเกี่ยวกับกองทัพไทย เป็นการละเมิดเสรีภาพทางวิชาการ และยุติการแทรกแซง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รับรองเสรีภาพทางวิชาการของทำงานวิชาการที่อยู่บนพื้นฐานหลักวิชาการอย่างถูกต้อง ภายใต้เงื่อนไขว่าต้องไม่ขัดต่อหน้าที่หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ต้องเคารพ และไม่ปิดกั้นความเห็นต่างของบุคคลอื่น เกี่ยวพันโดยตรงกับสิทธิของบุคคลในการแสวงหา รับ และถ่ายทอดความรู้ โดยไม่ต้องกังวลว่าจะถูกตรวจสอบหรือถูกคุกคาม

เช่นเดียวกันกับ**พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562** ได้กำหนดให้การจัดการอุดมศึกษาต้องเป็นไปตามหลัก**ความรับผิดชอบต่อสังคม หลักเสรีภาพทางวิชาการ หลักความเป็นอิสระ และหลักความเสมอภาค และแนวปฏิบัติตามหลักความรับผิดชอบต่อสังคม หลักเสรีภาพทางวิชาการ หลักความเป็นอิสระและหลักความเสมอภาค พ.ศ. 2564** กำหนดให้คณาจารย์มีเสรีภาพทางวิชาการโดยปราศจากการข่มขู่ การใช้อำนาจ หรือการแทรกแซง สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) และข้อเสนอแนะขององค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ (UNESCO)

ปีที่ 24 ฉบับที่ 5 เดือนพฤษภาคม 2568

จากกรณี **พลตรี วนรัช สุวารี** โฆษกกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ได้แถลงข่าว เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2567 ขอความร่วมมือให้ระงับการตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงานวิจัย เรื่อง **“ในนามของความมั่นคงภายใน การแทรกซึม สังคมของกองทัพไทย”** ของ **ศาสตราจารย์พวงทอง ภวัครพันธุ์** อาจารย์ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับข้อสังเกตต่อบทบาท และกิจการความมั่นคงภายในของกองทัพไทย นั้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) พิจารณาแล้ว เห็นว่า การที่ กอ.รมน. แถลงข่าวต่อสื่อมวลชนขอความร่วมมือไม่ให้เผยแพร่งานวิจัยข้างต้น โดยให้เหตุผลว่าผู้วิจัยไม่มีความเชี่ยวชาญด้านความมั่นคงโดยตรง ไม่มีผลงานทางวิชาการในด้านความมั่นคงของรัฐปรากฏให้เห็นมาเป็นลำดับ ไม่ได้ทำการศึกษาวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัย เลือกใช้ข้อมูลเฉพาะที่สนับสนุนแนวคิดของตน และไม่ได้จัดเก็บข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง อีกทั้ง กอ.รมน. มีการเข้าพบผู้บริหารจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยโดยไม่ประสานล่วงหน้าก่อนจัดกิจกรรมเปิดตัวงานวิจัยดังกล่าวเพียง 1 วัน

แสดงให้เห็นว่าวัตถุประสงค์การให้หยุดเผยแพร่งานวิจัยดังกล่าว ของ กอ.รมน. เป็นการแทรกแซงและปิดกั้นการใช้เสรีภาพทางวิชาการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เนื่องจาก กอ.รมน. มิได้แสดงให้เห็นว่า การเผยแพร่งานวิจัยดังกล่าวขัดต่อหน้าที่หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือไม่เคารพและปิดกั้นความเห็นแตกต่างของบุคคลอื่นอย่างไร และแม้ว่า กอ.รมน. จะดำเนินการโดย "ขอความร่วมมือ" แต่ความไม่สมดุลของอำนาจ สามารถสร้างผลกระทบต่อความอิสระในการทำงานวิจัยของนักวิชาการได้ ซึ่งเป็นเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญในการจำกัดเสรีภาพทางวิชาการ และความสามารถของนักวิจัยในการวิเคราะห์กิจการทหารโดยปราศจากการบังคับจากภายนอกถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับสังคมในระบอบประชาธิปไตยและการกำหนดนโยบายอย่างรอบด้าน

ส่วนข้อโต้แย้งของ กอ.รมน. เกี่ยวกับความเชี่ยวชาญของผู้วิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และความล้าสมัยของงานวิจัยเป็นการโต้แย้งในประเด็นเชิงเนื้อหา คุณภาพงานวิจัย ความถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย ไม่สามารถใช้เป็นเงื่อนไขในการจำกัดเสรีภาพทางวิชาการของผู้ทำวิจัยได้ และการที่ กอ.รมน. แจ้งให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตรวจสอบจริยธรรมผู้วิจัย และจะดำเนินคดีทางกฎหมายถือเป็นการจงใจสร้างบรรยากาศให้เกิดความหวาดกลัวในการใช้เสรีภาพทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจอธิปไตย และปิดกั้นการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของสังคม ส่งผลกระทบต่อเสรีภาพในการค้นคว้าหาความรู้ การตั้งคำถาม การตีพิมพ์และความอิสระทางปัญญาถือเป็นการละเมิดเสรีภาพทางวิชาการ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว กสม. ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2568 จึงมีมติให้มีข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1 ให้ กอ.รมน. ระงับและยุติการกระทำใด ๆ อันเป็นการใช้อำนาจแทรกแซง ซึ่งมีลักษณะเป็นการกีดขวางเสรีภาพทางวิชาการของศาสตราจารย์พวงทอง ภวัครพันธุ์ เพื่อเป็นหลักประกันการใช้เสรีภาพในทางวิชาการต่องานวิจัย

2 ให้กำหนดแนวทางและวางกรอบนโยบาย โดยงดเว้นการกระทำในลักษณะการให้ระงับงานเขียน ระงับการตีพิมพ์และระงับการเผยแพร่เอกสารทางวิชาการที่ได้จากการศึกษาวิจัย

3 ให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดคุ้มครองบุคลากรหรือนักวิชาการในการใช้เสรีภาพทางวิชาการ ตามที่พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 และแนวปฏิบัติตามหลักความรับผิดชอบต่อสังคม หลักเสรีภาพทางวิชาการ หลักความเป็นอิสระ และหลักความเสมอภาค พ.ศ. 2564

สารคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

เนื่องใน “วันแรงงานสากล” 1 พฤษภาคม ประจำปี 2568

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 74 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถในการทำงานอย่างเหมาะสมกับศักยภาพและวัยและให้มีงานทำ และพึงคุ้มครองผู้ใช้แรงงานให้ได้รับความปลอดภัยและมีสุขภาพอนามัยที่ดีในการทำงาน ได้รับรายได้ สวัสดิการ การประกันสังคม และสิทธิประโยชน์อื่นที่เหมาะสมแก่การดำรงชีพ และพึงจัดให้มีหรือส่งเสริมการออมเพื่อการดำรงชีพเมื่อพ้นวัยทำงาน อันสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR) ที่ประเทศไทยเป็นภาคี

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้รับเรื่องร้องเรียนและติดตามสถานการณ์ด้านสิทธิแรงงานในรอบปีที่ผ่านมา เห็นว่ารูปแบบการจ้างงาน เปลี่ยนแปลงไปตามพัฒนาการและบริบทของสังคม โดยสามารถจำแนกแรงงานออกเป็น 7 กลุ่ม ได้แก่

1 แรงงานในระบบ

2 แรงงานนอกระบบ

3 แรงงานแพลตฟอร์ม

เช่น ไสเดอร์ ลูกจ้างทำงานบ้าน คนดูแลเด็กและผู้สูงอายุที่บ้าน

5 แรงงานข้ามชาติ

4 แรงงานไทยที่ไปทำงานต่างประเทศ

6 แรงงานภาคบริการหรือที่ทำงานในสถานบริการ

7 แรงงานจ้างเหมาบริการ

แรงงานไทยในระบบยังประสบปัญหาถูกเลิกจ้าง การค้างค่าจ้าง ค่าชดเชยตามกฎหมายโดยเฉพาะบริษัทข้ามชาติที่ปิดกิจการ การเลือกปฏิบัติในการจ้างงานต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวีทั้งในหน่วยงานรัฐและเอกชน กรณีที่นายจ้างไม่นำแรงงานเข้าสู่ระบบประกันสังคมและกลุ่มแรงงานจ้างเหมาบริการของภาครัฐไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ไม่ได้รับสวัสดิการที่เหมาะสมในส่วนของการงานนอกระบบ ยังคงเป็นกลุ่มที่ไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายแรงงานและมีสวัสดิการทางสังคมไม่เพียงพอ แรงงานภาคบริการหรือแรงงานในสถานบริการมีลักษณะการทำงานแตกต่างกับแรงงานในกลุ่มอื่น ทำให้นายจ้างใช้ช่องว่างไม่นำเข้าสู่ระบบการจ้างแรงงาน ทำให้ไม่สามารถเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 สำหรับแรงงานข้ามชาติยังประสบปัญหาได้รับค่าจ้างต่ำกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ นายจ้างไม่นำแรงงานเข้าสู่ระบบประกันสังคม และจำนวนมากไม่มีหลักประกันสุขภาพ ส่วนกลุ่มแรงงานไทยที่จะไปทำงานต่างประเทศยังคงพบปัญหาถูกหลอกลวง ไม่ได้ไปทำงานหรือไปทำงานแล้วไม่ได้รับค่าตอบแทนหรือไปทำงานที่ผิดกฎหมายทำให้มีความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์

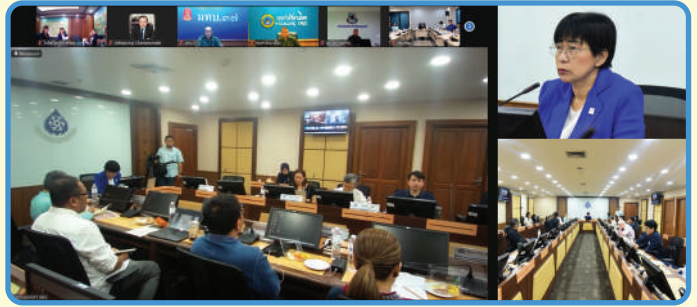

เนื่องในวันแรงงานสากล 1 พฤษภาคม ประจำปี 2568 เพื่อให้แรงงานทุกกลุ่มเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงเป็นธรรม กสม. ซึ่งกำหนดให้สิทธิแรงงานเป็นประเด็นนโยบายในการขับเคลื่อนให้เกิดการคุ้มครองสิทธิของแรงงาน **ขอให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้แรงงานทุกกลุ่มเข้าสู่ระบบประกันสังคมได้** กระทรวงแรงงานควรเร่งออกมาตรการคุ้มครองแรงงาน เช่น **แรงงานแพลตฟอร์ม แรงงานในสถานบริการ** เป็นต้น พร้อมทั้งเตรียมความพร้อมในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานและสมาชิกในครอบครัว และอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ฉบับที่ 87 และฉบับที่ 98 ซึ่งรับรองเสรีภาพในการสมาคม และสิทธิในการรวมตัวและการเจรจาต่อรองต่อไป

ข่าวกิจกรรม กสม.

กสม. ประชุมหารือแนวทางการแก้ไขปัญหามลพิษข้ามพรมแดน
ในแม่น้ำสายและแม่น้ำกก วันที่ 2 พฤษภาคม 2568 **นางสาวศยามล**

ไวยุวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นประธานการประชุม รับฟังข้อเท็จจริงและหารือเกี่ยวกับปัญหามลพิษข้ามพรมแดน ในแม่น้ำสายและแม่น้ำกก ร่วมกับกรมควบคุมมลพิษ กรมประมง กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กองทัพภาคที่ 3 สภาความมั่นคงแห่งชาติ คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค (RBC) ไทย - เมียนมา ผู้แทนไทยในคณะกรรมการสิทธิระหว่าง รัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (AICHR) มูลนิธิบูรณะนิเวศ สมาคมแม่น้ำเพื่อชีวิต นักวิชาการ และนักสื่อสารมวลชน โดยที่ประชุม ได้แลกเปลี่ยนสถานการณ์ปัญหามลพิษในแม่น้ำและผลกระทบต่อประชาชน การดำเนินการแก้ไขปัญหามาตามกฎหมาย การประสานความร่วมมือกับประเทศเมียนมา รวมทั้งแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา เพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหามลพิษข้ามพรมแดน เสนอกรณีดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี ณ ห้องประชุม 704 สำนักงาน กสม. และผ่านระบบออนไลน์

กสม. ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ณ จังหวัดอุดรธานี

และกาฬสินธุ์ วันที่ 15 - 16 พฤษภาคม 2568 **นางสาวสุกัญญา นาคะผิว** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยผู้บริหารและผู้ทรงคุณวุฒิสำนักงาน กสม. ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมเชิงป้องกันสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด ณ สถานฟื้นฟูสมรรถภาพพลเมือง กรมการปกครอง (กองร้อยอาสา รักษาติดแดน จังหวัดอุดรธานีที่ 1) อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี และศูนย์ปฏิบัติ วิปัสสนาสากลเวชธรรม บ้านห้วยเสือเต็น ตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยได้เน้นย้ำถึงการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดด้วยหลักการเคารพสิทธิมนุษยชน ควบคู่กับการพัฒนาประสิทธิภาพของหน่วยงาน ซึ่ง กสม. จะจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสถานฟื้นฟูฯ ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมและสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนในทางปฏิบัติต่อไป

กสม. ตรวจเยี่ยมเชิงป้องกันหน่วยฝึกทหารใหม่ของกองทัพบก
ใน จ.ลพบุรี วันที่ 28 - 29 พฤษภาคม 2568 **นายอัสต์ กัญหลัก**

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมเชิงป้องกัน ณ หน่วยฝึกทหารใหม่ สังกัดกองพลทหารปืนใหญ่ และศูนย์การบิน ทหารบก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี เพื่อส่งเสริมมาตรการป้องกันการทรมานและการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมในกระบวนการฝึกทหารใหม่ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 โดยมี **wallo ธิติพันธ์ ขานะจาโร** เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก ในฐานะผู้แทนผู้บัญชาการทหารบก ร่วมตรวจเยี่ยมและสังเกตการณ์ ในการนี้ คณะตรวจเยี่ยมพบพัฒนาการเชิงบวกของหน่วยฝึกทั้งสองแห่งโดยเฉพาะในด้านการปรับปรุงกระบวนการฝึกให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

กสม. รับฟังความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับภาคประชาสังคมในประเด็น
ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน วันที่ 30 พฤษภาคม 2568 **นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์**

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ **นางสาวศยามล ไวยุวงศ์** และ **นางสาว ปัทมาภรณ์ สิกธิเดช** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงาน กสม. เข้าร่วมเสวนารับฟังความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาการ ข้อท้าทาย และข้อเสนอแนะในการทำงานขับเคลื่อนประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ร่วมกับ ผู้แทนภาคีเครือข่ายภาคประชาสังคมที่ทำงานด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กว่า 80 คน ณ โรงแรม ทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชัน กรุงเทพฯ และผ่านระบบออนไลน์ โดยหลังจากกิจกรรมในครั้งนี้ กสม. จะได้รับฟังข้อมูลจากผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ทั้งภาคธุรกิจและภาครัฐอย่างรอบด้าน เพื่อประมวลผล ไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและขับเคลื่อนผ่านข้อมติสมัชชาสิทธิมนุษยชนประจำปี 2568

ILO ใช้ AI ส่งผลกระทบต่องาน ของผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย โดยเฉพาะในประเทศรายได้สูง

20 พฤษภาคม 2568 องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) เปิดเผยแพร่รายงาน **Generative AI and Jobs: A Refined Global Index of Occupational Exposure** ระบุว่า **เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ส่งผลกระทบต่องานของผู้หญิงมากกว่างานของผู้ชาย** โดยเฉพาะในประเทศที่มีรายได้สูงในยุโรปและเอเชียกลางมีความเหลื่อมล้ำทางเพศสูงที่สุด โดยพบว่า ร้อยละ 9.6 ของงานที่ผู้หญิงทำมีแนวโน้มที่จะได้รับผลกระทบจาก AI เทียบกับงานร้อยละ 3.5 ที่ทำโดยผู้ชาย ความไม่เท่าเทียมกันนี้ส่วนใหญ่เกิดจากการที่มีผู้หญิงอยู่ในตำแหน่งงานธุรการและเลขานุการจำนวนมาก จึงเป็นกลุ่มอาชีพที่มีความเสี่ยงสูงที่สุด เนื่องจากงานเหล่านี้มักเกี่ยวข้องกับการจัดการข้อมูล เอกสาร ตารางงาน ซึ่งเป็นงานเทคโนโลยี AI สามารถทำได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม แม้เทคโนโลยีจะเข้ามาเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานอย่างมาก แต่การทำงานอัตโนมัติบางส่วนอาจลดคุณภาพของงาน ส่งผลให้มีความรับผิดชอบน้อยลง ค่าจ้างหยุดนิ่ง และความไม่มั่นคงเพิ่มขึ้น หากไม่มีการฝึกอบรมที่ตรงเป้าหมายหรือการออกแบบบทบาทใหม่ พนักงานบางคนโดยเฉพาะผู้หญิงอาจเผชิญกับโอกาสในการปรับตัวที่จำกัด นอกจากนี้ อาชีพเกี่ยวกับสื่อโฆษณา ซอฟต์แวร์ และการเงิน ก็อยู่ในกลุ่มหลักที่จะได้รับผลกระทบจากการที่ AI เรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ **ILO เรียกร้องให้รัฐบาล องค์กรนายจ้าง และสหภาพแรงงาน ร่วมกันพิจารณาถึงการใช้ AI อย่างรอบคอบ เพื่อให้เกิดการยกระดับประสิทธิภาพและคุณภาพของงานมากกว่าที่จะมุ่งเน้นแทนที่แรงงานมนุษย์เพียงอย่างเดียว** โดยให้ความสำคัญในการเข้าถึงทักษะและการฝึกอบรมด้านดิจิทัล โดยเฉพาะผู้หญิง และเน้นย้ำถึงความสำคัญของการบูรณาการการวางแผน AI เข้ากับตลาดแรงงานและนโยบายด้านการศึกษาที่เปิดกว้าง การเตรียมกำลังคนสำหรับการเปลี่ยนแปลงจะต้องไม่เพียงแต่ต้องมีการฝึกอบรมทางเทคนิคเท่านั้น แต่ยังต้องมีโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับ หลักสูตรที่ทันสมัย และการจัดแนวทางระหว่างความต้องการของนายจ้างและนโยบายระดับชาติด้วย

ที่มา: International Labour Organization

จัดทำและเผยแพร่โดย

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550
อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 6-7
120 หมู่ที่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร 10210

โทรศัพท์: 0-2141-3800 และ 3900
: 0-2141-3913 และ 3919
สายด่วนร้องเรียน: 1377
ร้องเรียน: help@nhrc.or.th
เว็บไซต์: www.nhrc.or.th

ขอความกรุณา
ตอบแบบประเมินออนไลน์

มุมมอง HUMAN RIGHTS PERSPECTIVE จาก

ปีที่ 24 ฉบับที่ 6
เดือนมิถุนายน 2568

กสม. ห่วง ปัญหาสารพิษ

ในแม่น้ำกกและแม่น้ำสาย จากเหมืองแร่ในเมียนมา
กระทบสุขภาพและสิ่งแวดล้อม อย่างร้ายแรง

แนะนำหน่วยงานเกี่ยวข้อง สร้างความร่วมมือระดับภูมิภาค
แก้ไขปัญหาสารพิษสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน

สิทธิของบุคคลที่จะดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่สะอาด ปลอดภัย ต่อสุขภาพ และมีความยั่งยืน ถือเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานตามที่ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR) ข้อ 11 ได้กำหนดว่า รัฐภาคีต้องรับรองสิทธิของทุกคน ในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอ ซึ่งรวมถึง อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยที่เพียงพอ และการมีมาตรฐานการครองชีพที่ดีขึ้น และข้อ 12 ซึ่งกำหนดว่า รัฐภาคีจะต้องรับรองสิทธิในการมีสุขภาพ พละนาามัยที่สมบูรณ์สูงสุด ต้องมีการปรับปรุงในทุกด้านของ สุขลักษณะทางสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรม

เมื่อเดือนเมษายน 2568 สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุม มลพิษที่ 1 เชียงใหม่ ได้สุ่มตรวจคุณภาพน้ำของแม่น้ำกกและ แม่น้ำสาย ที่มีต้นน้ำมาจากรัฐฉาน ประเทศเมียนมา ซึ่งไหลมา บรรจบกันที่แม่น้ำโขง ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ และ จังหวัดเชียงราย ผลตรวจพบการปนเปื้อนโลหะหนักของสารหนู และสารตะกั่วเกินค่ามาตรฐาน

อ่านต่อหน้า 2

1 กสม. ห่วง ปัญหาสารพิษในแม่น้ำกก และแม่น้ำสายจากเหมืองแร่ในเมียนมา กระทบสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง แนะนำหน่วยงานเกี่ยวข้องสร้างความร่วมมือ ระดับภูมิภาคแก้ไขปัญหาสารพิษสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน

4 กสม. ห่วง แรงงานไทยเดินทางไป เก็บผลไม้ป่าในสวีเดนและฟินแลนด์ ถูกละเมิดสิทธิฯ ส่งหนังสือเตือนถึง รมว.แรงงาน แนะนำมาตรการคุ้มครอง

6 สภาคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) เนื่องใน "วันสิ่งแวดล้อมโลก" ประจำปี 2568

7 ข่าวกิจกรรม กสม.

8 ILO หนุนจัดทำมาตรฐานสากล คุ้มครองแรงงานแพลตฟอร์มทั่วโลก ที่ไม่มีสวัสดิการสังคม

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้ทราบถึงสถานการณ์ดังกล่าว โดยเห็นว่าในช่วง 1 - 2 ปีที่ผ่านมา การปนเปื้อนมลพิษในแม่น้ำกกและแม่น้ำสายทวีความรุนแรงขึ้น ซึ่งมีสาเหตุหลักจากการทำเหมืองแร่ทองคำและแร่แรร์เอิร์ธของบริษัทเอกชนที่ไม่ทราบสัญชาติ บริเวณต้นแม่น้ำกกและแม่น้ำสายในรัฐฉาน ประเทศเมียนมา ในเขตปกครองของกลุ่มชาติพันธุ์ว่า มีการสกัดแร่ด้วยสารเคมีอันตราย ทำให้มีดินและกากแร่ปนเปื้อนโลหะหนัก (สารหนู แคดเมียม ปปรอท) ชะล้างลงสู่แม่น้ำสายหลักและไหลเข้าสู่ประเทศไทย ส่งผลให้คุณภาพน้ำในแม่น้ำกกและแม่น้ำสายเสื่อมโทรมลงอย่างมาก

สถานการณ์ดังกล่าว ถือเป็นการละเมิดสิทธิของบุคคลที่จะดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่สะอาด ปลอดภัยต่อสุขภาพ และมีความยั่งยืน **เพราะการปนเปื้อนของสารพิษ ทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงน้ำสะอาด และอาหารที่ปลอดภัยได้** อีกทั้งยังขยายความเหลื่อมล้ำทางสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อกลุ่มเปราะบาง และอาจนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่ ปัญหาระบบ

ปนเปื้อนยังส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่ใช้น้ำจากแม่น้ำ ทั้งเพื่อการอุปโภคบริโภคและการประกอบอาชีพเกษตรกรรม **การได้รับสารพิษสะสมในร่างกายอย่างต่อเนื่อง แม้ในปริมาณน้อย เป็นสาเหตุของปัญหาร้ายแรงทางสุขภาพ** เช่น โรคผิวหนัง ความผิดปกติของระบบประสาทส่วนปลาย โรคหลอดเลือดส่วนปลายอุดตัน เพิ่มความเสี่ยงการเกิดโรคมะเร็ง ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ เบาหวาน ความจำเสื่อม ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางสติปัญญาในเด็ก เพิ่มความเสี่ยงต่อการแท้งบุตร และการคลอดก่อนกำหนด

นอกจากนี้ หากสถานการณ์การปนเปื้อนของสารพิษไม่ได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วน จะส่งผลให้ต้นทุนค่าครองชีพของครัวเรือนเพิ่มสูงขึ้น สร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจ และก่อให้เกิดการระงับการคลังในการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและดูแลสุขภาพของประชาชนในระยะยาวต่อไป

ปีที่ 24 ฉบับที่ 6 เดือนมิถุนายน 2568

เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2568 ที่ผ่านมา ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงมีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรี แจ้งสภาพปัญหา ข้อพิจารณา และข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนจากปัญหาสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดนกรณีนี้ และนำเสนอคณะรัฐมนตรี (ครม.) มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้มีผลในทางปฏิบัติโดยเร็วที่สุดตามข้อเสนอแนะของ กสม. ดังนี้

1 มาตรการภายในประเทศ

1.1 ให้กรมควบคุมมลพิษ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพิ่มความถี่ของการเก็บตัวอย่างน้ำและตะกอนดินในพื้นที่เสี่ยง เปิดเผยผลการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมและข้อมูลความเสี่ยงต่อสุขภาพแก่สาธารณชนอย่างสม่ำเสมอด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย และให้คำแนะนำในการปฏิบัติตนที่เหมาะสม รวมทั้งพัฒนาระบบการเตือนภัยให้เป็นไปอย่างรวดเร็วและทั่วถึง

1.2 ให้กระทรวงสาธารณสุข (โดยกรมควบคุมโรค กรมอนามัย และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด) ตรวจสอบสุขภาพและคัดกรองโรคที่อาจเกิดจากโลหะหนัก โดยเฉพาะสารหนูให้แก่ประชากรกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่อย่างเร่งด่วนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูลสุขภาพ เพื่อติดตามผลในระยะยาวอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

1.3 ให้การประสานงานภูมิภาค องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และกระทรวงมหาดไทย เร่งจัดหาน้ำดื่มสะอาดสำรองสำหรับประชาชนในพื้นที่ประสบภัย และวางแผนระยะยาวในการจัดหาแหล่งน้ำดิบที่ปลอดภัย พร้อมทั้งพัฒนาระบบประปาหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพและครอบคลุม

1.4 ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประเมินผลกระทบเบื้องต้น ต่อภาคเกษตรกรรมและการท่องเที่ยว และกำหนดมาตรการช่วยเหลือเยียวยาเฉพาะหน้าแก่ผู้ได้รับผลกระทบ พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการปรับตัวและฟื้นฟูอาชีพแก่ผู้ได้รับผลกระทบ

1.5 ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการสนับสนุนงบประมาณ สำหรับการขจัดสารพิษและฟื้นฟูแหล่งน้ำที่ปนเปื้อน รวมถึงโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูผืนดินน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำและพืชพรรณริมตลิ่ง เพื่อเสริมสร้างความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ

1.6 ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำโขงเหนือ เป็นหน่วยประสานงานหลัก และเสนอให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) แต่งตั้งหรือปรับปรุงองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำระดับจังหวัดเชียงรายและจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีผู้แทนจากภาคประชาสังคม ภาคประชาชน นักวิชาการ และหน่วยงานภาครัฐ ในสัดส่วนที่เหมาะสมและสมดุล ในการจัดทำแผนปฏิบัติการของจังหวัด โดยการมีส่วนร่วมตั้งแต่ระดับชุมชนลุ่มน้ำ จนถึงระดับชาติ ตามหลักธรรมาภิบาลน้ำ (Water Governance) และบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามข้อ 1.1 – 1.5

2 มาตรการระหว่างประเทศ

2.1 ให้กระทรวงการต่างประเทศ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เร่งดำเนินการเจรจากับประเทศที่เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ เพื่อให้ยุติการประกอบกิจการเหมืองแร่ที่เป็นต้นเหตุของมลพิษโดยเร็วที่สุด โดยใช้กลไกความร่วมมือทั้งในระดับทวิภาคีและระดับภูมิภาคที่มีอยู่ รวมทั้งผลักดันให้รัฐเจ้าของสัญชาติของบริษัทแม่รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหา พื้นฟู และเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบอย่างเหมาะสมตามหลักการชี้แนะแห่งสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (UNGPs)

2.2 ให้กระทรวงการต่างประเทศ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลักดันให้ประเทศในภูมิภาค มีการกำหนดแนวทางความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษข้ามพรมแดนผ่านกรอบความร่วมมือต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิผล รวมถึงให้ประเทศในภูมิภาคพัฒนากฎหมายภายในเพื่อรองรับการจัดการป้องกัน และเยียวยาผลกระทบจากปัญหามลพิษข้ามพรมแดน

กสม. ห่วง แรงงานไทย เดินทางไปเก็บผลไม้ป่า ในสวีเดนและฟินแลนด์ ถูกละเมิดสิทธิฯ

ส่งหนังสือด่วนถึง รมว.แรงงาน แนะนำมาตรการคุ้มครอง

เมื่อเริ่มเข้าสู่ฤดูร้อนของประเทศสวีเดนและฟินแลนด์ ช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน จะเป็นฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลไม้ป่าประเภทเบอร์รี่ต่าง ๆ โดยอุตสาหกรรมการเก็บผลไม้ป่าของทั้งสองประเทศนี้จำเป็นต้องพึ่งพาแรงงานทั้งชาวท้องถิ่นเองและแรงงานจากต่างชาติ รวมถึงแรงงานไทย

แต่จากปัญหาหลาย ๆ ประการที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมการเก็บผลไม้ป่า รัฐบาลสวีเดนและฟินแลนด์จึงได้มีการปรับเปลี่ยนกฎระเบียบใหม่ในฤดูกาล 2025 โดยผู้ที่ จะเดินทางไปทำงานเก็บผลไม้ป่าจะต้องใช้วีซ่าการทำงานตามฤดูกาล (Seasonal Work Visa) เท่านั้น และจากเดิมที่กำหนดให้นายจ้างในไทยเป็นผู้ขออนุญาตและทำสัญญาจ้างงานของแรงงาน เปลี่ยนเป็นการทำสัญญาจ้างงานโดยตรงกับบริษัทในสวีเดนและฟินแลนด์

การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจ้างงานดังกล่าว ส่งผลให้แรงงานไทยไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายแรงงานของไทย เนื่องจากการจ้างงานและสัญญาจ้างเกิดขึ้นและดำเนินการภายใต้กฎหมายของต่างประเทศ จึงไม่มีจุดเกาะเกี่ยวกับประเทศไทย การทำสัญญาจ้างโดยตรงต่อบริษัทในสวีเดนและฟินแลนด์มีความเสี่ยงที่จะถูกเอาเปรียบ แรงงานไทยไม่มีความรู้ด้านภาษา ด้านการขอตรวจลงตรา ด้านกฎระเบียบเกี่ยวกับการจ้างงานและการทำสัญญาอย่างเพียงพอ จึงจำเป็น

ปีที่ 24 ฉบับที่ 6 เดือนมิถุนายน 2568

ต้องพึ่งพาบริษัทผู้ประสานงานในไทย ซึ่งที่ผ่านมาพบปัญหาการหลอกลวง การเรียกเก็บค่าใช้จ่ายล่วงหน้าที่สูง โดยไม่ระบุว่าเป็นค่าใช้จ่ายใด และการหักค่าใช้จ่ายจนแรงงานเหลือค่าจ้างน้อยกว่าที่ควรได้รับ รวมถึงการจัดหาที่พักอาศัยและอาหารที่ไม่เหมาะสม

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) เห็นว่าปัญหาดังกล่าว ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชน และกีดกันระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR) ที่รับรองสิทธิของทุกคนที่จะมีสภาพการทำงานที่ยุติธรรม ค่าจ้างที่เป็นธรรม สภาพการทำงานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ การพักผ่อนเวลารว่าง และข้อจำกัดที่สมเหตุสมผลในระยะเวลาทำงาน รวมทั้งการไม่ข่มขืนใจให้ทำงานโดยนำภาระหนี้ของบุคคลนั้นหรือของผู้อื่นมาเป็นสิ่งผูกมัดโดยมิชอบ อันเป็นการกระทำความผิดฐานบังคับใช้แรงงานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551

เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2568 กสม. จึงมีหนังสือด่วนที่สุดถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน แจ้งข้อห่วงกังวลและข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ดังนี้

1 สัญญาจ้างแรงงานสำหรับการเก็บผลไม้ป่าในสวีเดน และฟินแลนด์ ฤดูกาล 2025 ต้องผ่านการตรวจสอบพิจารณา

จากกระทรวงแรงงานและการรับรองจากสถานเอกอัครราชทูตไทยในสวีเดนและฟินแลนด์ โดยให้กำหนดเงื่อนไขที่ชัดเจน ได้แก่ ระยะเวลาของสัญญา วัน เวลา และชั่วโมงการทำงาน วันหยุด สถานที่ทำงาน ที่พัก รถรับส่งไปสถานที่ทำงาน การรักษาพยาบาล เครื่องมือการทำงาน และสวัสดิการต่าง ๆ ค่าใช้จ่ายที่นายจ้างต้องรับผิดชอบ เช่น ค่าบัตรโดยสารเครื่องบิน ไป - กลับ ค่าประกันภัย ค่าน้ำมันรถ และรายได้ที่ลูกจ้างได้รับและค่าใช้จ่ายที่ลูกจ้างต้องรับผิดชอบ เช่น เงินประกันรายได้ขั้นต่ำ ค่าจ้างรายชั่วโมงหรือรายวัน ค่าล่วงเวลา ค่าจ้างวันหยุด ค่าธรรมเนียมหนังสือเดินทาง ค่าใบอนุญาตทำงาน ค่าที่พัก ค่าอาหาร และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เป็นต้น รวมทั้งกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการเมื่อมีข้อพิพาทเกิดขึ้น หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามสัญญาจ้างแรงงาน และให้กระทรวงแรงงานเก็บสัญญาจ้างแรงงานไว้เป็นหลักฐานด้วย

2 ระบุค่าใช้จ่ายที่บริษัทผู้ประสานงานจะเรียกเก็บล่วงหน้าจากแรงงานให้ชัดเจน

3 จัดเวทีสาธารณะในจังหวัดเป้าหมายที่จะมีแรงงานไทยไปเก็บผลไม้ป่าในสวีเดนและฟินแลนด์ เพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเดินทางไปเก็บผลไม้ป่าในทั้งสองประเทศ ในเรื่องของสัญญาจ้างแรงงาน สิทธิของแรงงาน ข้อควรปฏิบัติในการทำงาน รวมถึงช่องทางการขอรับความช่วยเหลือในกรณีที่เกิดปัญหาจากการจ้างงาน

4 ให้กระทรวงการต่างประเทศ ตรวจสอบรายชื่อบริษัทนายจ้างในสวีเดนและฟินแลนด์

ว่าเป็นบริษัทที่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของแต่ละประเทศหรือไม่ และให้ความคุ้มครองแรงงานไทยในการปฏิบัติตามสัญญาจ้างแรงงาน ตรวจสอบเยี่ยมสภาพการจ้างและที่พัก รวมถึงให้ความช่วยเหลือทางคดีเมื่อเกิดข้อพิพาทด้านแรงงานและคดีความต่าง ๆ

5 เนื่องจากในปีที่ผ่านมาและในปีนี้ การดำเนินการเพื่อให้แรงงานไทยเดินทางไปเก็บผลไม้ป่าในสวีเดนและฟินแลนด์กระทำในระยะเวลาที่สั้น

ใกล้เคียงกับฤดูกาลเก็บผลไม้ป่า (เดือนกรกฎาคม - กันยายน) ทำให้ไม่สามารถแก้ไขหรือป้องกันปัญหาแรงงานไทยถูกเอารัดเอาเปรียบจากบริษัทผู้ประสานงานในไทยและบริษัทนายจ้างในสวีเดนและฟินแลนด์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ในฤดูกาลถัดไป จึงขอให้กระทรวงแรงงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดแผนการดำเนินการล่วงหน้าในระยะเวลาที่เหมาะสมด้วยความรอบคอบ โดยให้ตัวแทนแรงงานและภาคีเครือข่ายแรงงานมีส่วนร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรมและคุ้มครองแรงงานมิให้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

เนื่องใน “วันสิ่งแวดล้อมโลก” ประจำปี 2568

สิทธิในสิ่งแวดล้อมที่สะอาด ดีต่อสุขภาพ และยั่งยืน หรือ สิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี (Right to a healthy environment) เป็นสิทธิมนุษยชนตามที่สหประชาชาติรับรองไว้ เพื่อให้ทั่วโลกตระหนักถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมที่เป็นภัยคุกคามต่ออนาคตของมนุษยชาติ และยืนยันว่า รัฐมีหน้าที่ในการเคารพ ค้ำครอง และส่งเสริมสิทธินี้ให้เกิดขึ้นจริง

กสม. เตรียมทำข้อเสนอแนะถึงนายกรัฐมนตรีเพื่อให้แก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน กรณีการปนเปื้อนมลพิษในแม่น้ำกกและแม่น้ำสายซึ่งมีที่มาจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และเตรียมข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 รวมทั้งข้อเสนอในการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อเสนอไปยังรัฐบาลด้วย

ในปี 2568 ประเทศไทยยังคงเผชิญกับปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ทั้งปัญหาหมอกควันและฝุ่นละออง PM 2.5 ที่กระทบต่อสุขภาพ การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (climate change) ที่ส่งผลให้เกิดภัยพิบัติ น้ำท่วม น้ำแล้ง และดินโคลนถล่มบ่อยครั้งในหลายพื้นที่ รวมทั้งปัญหามลพิษจากขยะพลาสติก นอกจากนี้ประชาชนยังมีความเสี่ยงจากผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดนจากกิจกรรมการผลิตและการเกษตรของประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไม่ว่าจะเป็นมลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำจากโลหะหนักปนเปื้อนในแหล่งน้ำสาธารณะ เช่น บริเวณแม่น้ำกกและแม่น้ำสาย ในจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย รวมทั้งโครงการเขื่อนในแม่น้ำโขงที่ทำให้ระดับน้ำผันผวนและเกิดน้ำเหือด สร้างความเสียหายต่อพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกร ปัญหาเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อเราทุกคน โดยเฉพาะประชากรกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้ยากไร้ ผู้สูงอายุ เด็ก กลุ่มชาติพันธุ์ แรงงานอพยพข้ามชาติ ฯลฯ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีอุปสรรคในการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดีภายใต้สภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมปัจจุบันที่มีความซับซ้อนยิ่งขึ้น โดยที่ผ่านมาได้มีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิในสิ่งแวดล้อมหลายฉบับ ล่าสุด

ทั้งนี้ ขอชื่นชมกระทรวงอุตสาหกรรมที่ได้บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมตรวจสอบโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ภาคตะวันออก ด้วยความมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหอย่างเร่งด่วนเพื่อป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นต่อประชาชนและระบบนิเวศ ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ดีในการดำเนินงานเชิงรุกของภาครัฐ

เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก 5 มิถุนายน ประจำปี 2568 นี้ กสม. ขอเน้นย้ำถึงความสำคัญของสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยเฉพาะประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การตัดสินใจด้านสิ่งแวดล้อม และการเข้าถึงความยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม และขอให้ทุกภาคส่วนได้ร่วมกันอนุรักษ์ ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยคำนึงถึงการพัฒนาที่ยั่งยืน และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

4 มิถุนายน 2568

ข่าวกิจกรรม กสม.

สำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคใต้ ร่วมขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ วันที่ 18 มิถุนายน 2568 ที่สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองโกตาบารู ประเทศมาเลเซีย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วย **นางสาวรศศัญญา กอบศิริกาญจน์** รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และเจ้าหน้าที่สำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคใต้ ร่วมพิธีเปิด “โครงการตรวจสอบสารพันธุกรรม (DNA) เพื่อช่วยเหลือคนไทยในมาเลเซียที่มีสถานะตกหล่นทางทะเบียนราษฎร” ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่าง สำนักงาน กสม. ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองโกตาบารู สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส และกรมการปกครอง เพื่อช่วยเหลือคนไทยในมาเลเซียที่มีสถานะตกหล่นทางทะเบียนราษฎรให้ได้รับการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรม (DNA) เพื่อพิสูจน์ตัวบุคคลผ่านความสัมพันธ์ทางสายโลหิตและยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชน (ครั้งแรก) ในประเทศไทย

กสม. ร่วมการพิจารณารายงานผลการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีฯ (CEDAW) ของประเทศไทย วันที่ 19 มิถุนายน 2568 **นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์** ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วย **นางสาวสุกัญญา นาคะผิว** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ **นางสาวหรรษา หอมทอ** เลขาธิการ กสม. เข้าร่วมการพิจารณารายงานผลการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women: CEDAW) ของประเทศไทย ฉบับที่ 8 ในการประชุมคณะกรรมการ CEDAW ครั้งที่ 91 การประชุมดังกล่าว

เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ในฐานะสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามอนุสัญญา CEDAW ของไทย และให้ข้อเสนอแนะต่อการแก้ไขปัญหและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของประเทศไทย เพื่อให้เป็นไปตามอนุสัญญา CEDAW ณ สำนักงานสหประชาชาติ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

กสม. เข้าร่วมประชุมระดับภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก ว่าด้วยสิทธิของผู้สูงอายุ วันที่ 19 – 20 มิถุนายน 2568 **นายวสันต์ ภัยหลีกลี้** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กสม. เข้าร่วมประชุมระดับภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก ว่าด้วยสิทธิของผู้สูงอายุและการสูงวัย (Asia Pacific Regional Forum on the Human Right of Older Persons and Ageing) ร่วมกับสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ภาคประชาสังคม ผู้แทนภาครัฐและนักปกป้องสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก โดยที่ประชุมได้แลกเปลี่ยนสถานการณ์และประสบการณ์เกี่ยวกับผู้สูงอายุ และการรับมือกับความท้าทายจากการเป็นสังคมสูงอายุในประเทศ ช่องว่างของกฎหมายภายในและระหว่างประเทศในการคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ รวมถึงความสำคัญของพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิผู้สูงอายุ ณ กรุงอูลานบาตอร์ ประเทศมองโกเลีย

กสม. ร่วมกับภาคีเครือข่ายจัดกิจกรรมสรุปบทเรียนและขับเคลื่อนข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากการตรวจเยี่ยมเชิงป้องกัน ในปี 2567 วันที่ 26 มิถุนายน 2568 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) โดย **ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี** **นางสาวปติกาญจน์ สิกิริเดช** และ **นางสาวสุกัญญา นาคะผิว** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมกับสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (OHCHR) สมาคมเพื่อการป้องกันการทรมาน (APT) สำนักงาน

ตำรวจแห่งชาติ (ตร.) กรมราชทัณฑ์ กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ กระทรวงสาธารณสุข และกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จัดกิจกรรมสรุปบทเรียนและขับเคลื่อนข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากการตรวจเยี่ยมเชิงป้องกัน ในปี 2567 เนื่องในวันต่อต้านการทรมานสากล 26 มิถุนายน 2568 (International Day in Support of Victims of Torture) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขับเคลื่อนกลไกการตรวจเยี่ยมเชิงป้องกันในบริบทของสังคมไทยให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องตามมาตรฐานสากล ตลอดจนเพื่อแสดงพลังสนับสนุนเหยื่อที่เคยถูกกระทำความผิด และรณรงค์ให้ทุกภาคส่วนในสังคมตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันการทรมานอย่างเป็นรูปธรรม ณ โรงแรมอัศวิน แกรนด์ คอนเวนชัน กรุงเทพมหานคร

ILO หนุนจัดทำมาตรฐานสากลคุ้มครอง แรงงานแพลตฟอร์มทั่วโลก ที่ไม่มีสวัสดิการสังคม

13 มิถุนายน 2568 องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) จัดประชุมแรงงานนานาชาติ ครั้งที่ 113 และได้ข้อตกลงร่วมกันว่าจะจัดทำมาตรฐานสากล เพื่อคุ้มครองแรงงานในเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม (Platform economy) ที่มีมากกว่า 150 ล้านคนทั่วโลก ซึ่งทำงานโดยไม่มีสัญญาจ้าง ไม่มีประกันสังคม และไม่สามารถรวมตัวจัดตั้งสหภาพแรงงานได้ เช่น คนขับรถและไรเดอร์ส่งอาหารผ่านแอปพลิเคชัน รวมทั้งแรงงานอื่น ๆ ที่ทำงานผ่านแอปพลิเคชัน นับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่นายจ้างตัวแทนแรงงานจากทั่วโลก และประเทศสมาชิกส่วนใหญ่ของ ILO ร่วมกันสนับสนุนการจัดทำมาตรฐานคุ้มครองแรงงานกลุ่มนี้

กระบวนการต่อไปในปี 2569 ILO จะมีการจัดทำรายละเอียดมาตรฐาน กำหนดนิยาม การจำแนกประเภทการจ้างงาน สิทธิในระบบประกันสังคม ความปลอดภัยในการทำงาน การป้องกัน การคุกคามและความรุนแรง ค่าจ้างที่เป็นธรรม การควบคุมแพลตฟอร์มโดยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล การเจรจาแก้ไขข้อพิพาท รวมทั้งสิทธิในการรวมตัวจัดตั้งสหภาพแรงงาน เพื่อคุ้มครองสิทธิแรงงานแพลตฟอร์มอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ

จัดทำและเผยแพร่โดย

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550
อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 6-7
120 หมู่ที่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร 10210

โทรศัพท์: 0-2141-3800 และ 3900 สายด่วนร้องเรียน: 1377
: 0-2141-3913 และ 3919 ร้องเรียน: help@nhrc.or.th
เว็บไซต์: www.nhrc.or.th

www.nhrc.or.th

ขอความกรุณา
ดาวน์โหลดแบบปฐมนิเทศออนไลน์

ชำระค่าบริการเป็นเงินเชื่อ
ใบอนุญาตนเลขที่ 9/2552
ปณ.พ. ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ

การประชุมแรงงานนานาชาติ ครั้งที่ 113 ได้ตอกย้ำถึงบทบาทสำคัญของการเจรจาทางสังคมแบบไตรภาคี ในการแก้ไขปัญหาและความท้าทายในโลกแห่งการทำงาน โดยการร่วมตัดสินใจด้านต่าง ๆ ที่มุ่งส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิแรงงาน การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของรัฐบาล นายจ้าง และลูกจ้างจากทั่วโลก สะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของทุกภาคส่วนที่ให้ความสำคัญกับความยุติธรรมทางสังคมและศักดิ์ศรีในการทำงาน และยืนยันว่าความร่วมมือจากทุกภาคส่วนจะช่วยสร้างอนาคตของการทำงานที่เป็นธรรมต่อทุกฝ่าย ปลอดภัย และยั่งยืนยิ่งขึ้น

ที่มา:

International
Labour
Organization

ประเทศไทย

มุมมอง HUMAN RIGHTS PERSPECTIVE จาก

ปีที่ 24 ฉบับที่ 7
เดือนกรกฎาคม 2568

กสม. ชี้ โครงการโรงไฟฟ้าแม่เมาะ ลำปาง ยังก่อผลกระทบต่อสุขภาพ และ สิ่งแวดล้อม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแก้ไขปัญหา เพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิ

“สิทธิมนุษยชน” และ “สิ่งแวดล้อม” มีความเชื่อมโยงกันอย่างแยกมิได้ เราไม่อาจเข้าถึงสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เช่น บำบัดมลพิษ หรือไม่สามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดีและปลอดภัยได้ หากไม่ได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ตุลาคม 2564 คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nations Human Rights Council) จึงได้รับรองมติครั้งสำคัญที่ระบุว่า “การมีสิ่งแวดล้อมที่สะอาด ดีต่อสุขภาพ และยั่งยืน เป็นสิทธิมนุษยชน” หรือ “สิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี คือ สิทธิมนุษยชน”

อ่านต่อหน้า 2

1 กสม. ชี้โครงการโรงไฟฟ้าแม่เมาะ ลำปาง
ยังก่อผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแก้ไขปัญหา
เพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิ

2 กสม. ห่วง การปฏิบัติ
ต่อผู้ถูกกักกันเสมือนผู้ต้องขัง
ขัดต่อหลักการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยา
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรับปรุง
ให้สอดคล้องตามหลักสิทธิมนุษยชน

3 แฉผลการพัฒนาระบบการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ (กสม.) เรื่อง ประเมินการโจมตีพลเรือน
และพื้นที่โรงพยาบาลบริเวณแนวชายแดน
ไทย - กัมพูชา และขอให้หยุด
การสร้างความเกลียดชังทางเชื้อชาติ

4 ข่าวกิจกรรม กสม. 7

5 ICJ เปิดทางให้ประเทศฟ้องร้องกัน
ในประเด็นการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศ
และการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

6

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการเข้าไม่ถึงสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดีมาอย่างต่อเนื่องหลายปัญหาเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเรื้อรังและยังไม่ได้รับการแก้ไข เช่นเดียวกับกรณีปัญหามลพิษจากเหมืองแร่ถ่านหินลิกไนต์ หินปูน และโรงไฟฟ้าแม่เมาะของไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ซึ่งเมื่อเดือนกรกฎาคม 2565 ประชาชนหลายแห่งในอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ร้องเรียนมายัง กสม. ว่า ยังคงประสบปัญหามลภาวะทางเสียง ฝุ่นละออง กลิ่น และน้ำเน่าเสีย เป็นผลให้สัตว์น้ำในแหล่งน้ำลดลง มีการปนเปื้อนของสารปรอท ตะกั่ว ทองแดง และแคดเมียมในอ่างเก็บน้ำแม่เมาะ เนื่องจาก กฟผ. ไม่ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่กำหนดไว้ในรายงานรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย รวมถึง อบต. สบป่าด เป็นพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบและห่างจากเหมืองแร่เพียง 3 - 4 กิโลเมตร กลับถูกตัดสิทธิการจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ (ภาษีที่เรียกเก็บจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่จากผู้ประกอบการเหมืองแร่ เพื่อชดเชยความสูญเสียไปของทรัพยากรแร่ และแบ่งปันผลประโยชน์การใช้ทรัพยากรแร่ให้กับภาครัฐและท้องถิ่น ซึ่งจะถูกนำส่งให้แก่รัฐ และจัดสรรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มา: คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ)

ต่อมาในเดือนพฤศจิกายน 2565 เครือข่ายสิทธิผู้ป่วยแม่เมาะ ซึ่งได้รับผลกระทบโดยตรงจากโรงไฟฟ้าแม่เมาะ ร้องเรียนว่า ไม่สามารถเข้าถึงกองทุนพัฒนาไฟฟ้าที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบในด้านสุขภาพ อาชีพและสิ่งแวดล้อมได้ จึงขอให้ กสม. ตรวจสอบ

ปีที่ 24 ฉบับที่ 7 เดือนกรกฎาคม 2568

EHIA

จากการตรวจสอบข้อเท็จจริง พบประเด็นที่ต้องพิจารณา 3 ประเด็นคือ

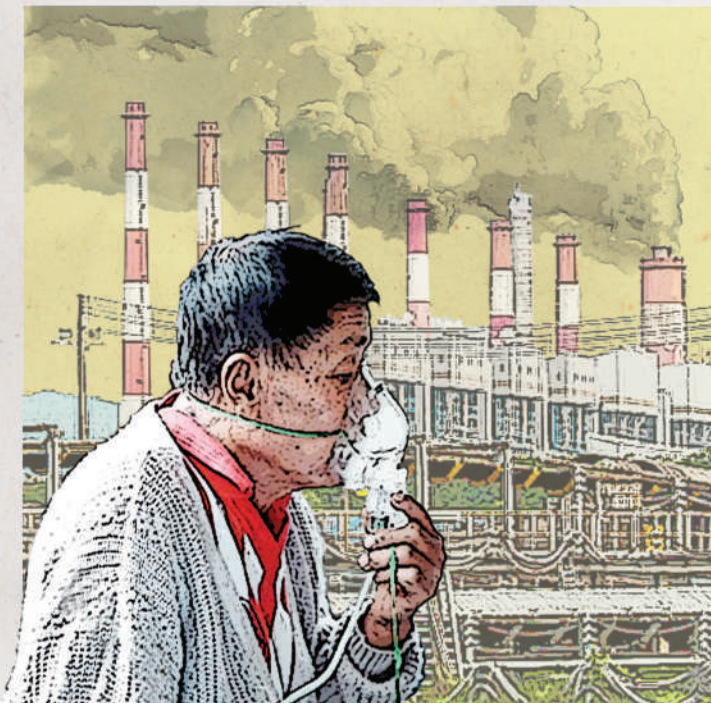
1 ผลกระทบจากการประกอบกิจการเหมืองแร่และโรงไฟฟ้าแม่เมาะ

โดยโครงการเหมืองแร่ถ่านหินลิกไนต์ โครงการเหมืองแร่หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมเคมีและโรงไฟฟ้าแม่เมาะของ กฟผ. ปรากฏข้อมูลตามรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (EHIA) ว่า คุณภาพน้ำผิวดินและตะกอนดินบริเวณอ่างเก็บน้ำแม่เมาะไม่เป็นไปตามมาตรฐาน และรายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมโรงไฟฟ้าแม่เมาะในช่วงปี 2565 - 2567 มีประเด็นสิ่งแวดล้อมหลายด้านที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ โดยเฉพาะด้านคุณภาพอากาศ

กสม. เห็นว่า แม้ กฟผ. จะปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้ในรายงาน EHIA รวมทั้งได้ศึกษาวิจัยร่วมกับสถาบันการศึกษาเกี่ยวกับฝุ่นละออง โอโซน และการสะสมของสารพิษในตะกอนดินแล้ว แต่ยังคงตรวจพบค่าฝุ่นสูงในพื้นที่โรงไฟฟ้า การปนเปื้อนของสารหนูและแคดเมียมในน้ำและดิน พบปรอทอินทรีย์เกินมาตรฐานในเนื้อปลาจากแหล่งน้ำดิบและเสียงที่ดังเกินมาตรฐานจากกิจกรรมโรงไฟฟ้า แสดงให้เห็นว่า กฟผ. ไม่สามารถแก้ไขปัญหาผลกระทบที่เกิดขึ้นได้อีกทั้ง กฟผ. อยู่ระหว่างก่อสร้างโรงไฟฟ้าแม่เมาะทดแทน เครื่องที่ 8 - 9 และจะเริ่มเดินเครื่องในปี 2569 จึงต้องมีมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาผลกระทบสะสมในพื้นที่อย่างเคร่งครัด **จึงรับฟังได้ว่า มีการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้องและประชาชนที่ได้รับผลกระทบ**

2 กรณีการจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ให้แก่ อบต. สบป่าด ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มพื้นที่ตามประทานบัตร โดยเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง การจัดสรรค่าภาคหลวงแร่และค่าภาคหลวงปิโตรเลียมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลงวันที่ 5 สิงหาคม 2554 จากการตรวจสอบพบว่า อบต. สบป่าดได้รับจัดสรรค่าภาคหลวงแร่เรื่อยมาตั้งแต่ปี 2547 จึงยังไม่อาจรับประกันได้ว่ามีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

แต่ กสม. เห็นว่า หลักเกณฑ์การจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ดังกล่าวก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้ เนื่องจาก อบต. บางแห่งที่มีพื้นที่อยู่ใกล้เหมืองแร่กลับไม่ได้รับการจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ หรือได้รับการจัดสรรที่ไม่เหมาะสม

3 กรณีการจัดสรรงบประมาณจากกองทุนพัฒนาไฟฟ้า เพื่อยื้อวยาผู้ได้รับผลกระทบให้แก่เครือข่ายสิทธิผู้ป่วยแม่มาะ แม้ว่าเครือข่ายฯ จะสามารถขอรับการสนับสนุนงบประมาณตามระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานว่าด้วยกองทุนพัฒนาไฟฟ้าเพื่อการพัฒนาหรือฟื้นฟูท้องถิ่นที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของโรงไฟฟ้า พ.ศ. 2563 ได้ แต่ที่ผ่านมากลับได้รับจัดสรรเงินจากกองทุนพัฒนาไฟฟ้า เพียง 2 ครั้ง คือ ในปี 2551 ในโครงการให้โคและสุกร และปี 2566 ได้รับจัดสรรเงินผ่านอำเภอแม่มาะ 600,000 บาท ทั้งที่มีสมาชิกกว่า 200 คน อีกทั้งเครือข่ายฯ ยังไม่สามารถเข้าถึงเงินสนับสนุนเพื่อค่ารักษาพยาบาลได้อย่างที่ควรจะเป็น เนื่องจากระเบียบเน้นไปที่โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหรือกิจกรรมชุมชนทั่วไป จึงต้องรับภาระค่ารักษาพยาบาลเองและสูญเสียโอกาสทางเศรษฐกิจ **จึงรับประกันได้ว่าการออกกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณจากกองทุนพัฒนาไฟฟ้าของสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เป็นการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน**

ด้วยเหตุผลดังกล่าว กสม. จึงมีมติให้มีข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

1 ให้ กฟผ. แก้ไขปัญหาเสียงดังรบกวนและกลิ่นเหม็น ปรับปรุงการตรวจวัดเสียงรบกวนและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมโรงไฟฟ้าแม่มาะ

ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้ในรายงาน EHIA อย่างเคร่งครัดทุกโครงการ รวมถึงประชาสัมพันธ์ข้อมูลคุณภาพสิ่งแวดล้อมและผลการแก้ไขปัญหาให้ประชาชนรับทราบอย่างต่อเนื่อง ให้มีการจัดทำมาตรการและแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงต่อสุขภาพของประชาชนจากมลพิษทางอากาศที่เกินค่ามาตรฐานเป็นประจำทุกปี โดยเฉพาะช่วงฤดูแล้ง และเพิ่มความถี่ในการตรวจสุขภาพให้กับประชาชนและกรณีโครงการโรงไฟฟ้าแม่มาะทดแทนเครื่องที่ 8 - 9 ที่มีกำหนดจ่ายไฟฟ้าในปี 2569 จะต้องมีการป้องกันและแก้ไขปัญหาผลกระทบสะสมในพื้นที่อย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ ให้ กฟผ. ดำเนินการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (HRDD) เพื่อนำไปปรับปรุงการดำเนินโครงการทั้งสามให้เป็นไปตามหลักการชี้แนะแห่งสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชน (UNGPs) เป็นประจำทุกปี โดยให้ครอบคลุมทุกมิติ

2 ให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน แก้ไขปรับปรุงระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการและขั้นตอนเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณจากกองทุนฯ อย่างทั่วถึง เป็นธรรม และโปร่งใส

โดยคำนึงถึง **“ผู้มีส่วนได้เสีย”** ให้ครอบคลุมถึงกลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเครือข่ายภาคประชาชนที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลและจัดสรรงบประมาณด้านสุขภาพและด้านสิ่งแวดล้อมให้มีสัดส่วนมากกว่าด้านอื่น ๆ

3 ให้กระทรวงอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ปรับปรุงแก้ไขประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรื่อง การจัดสรรค่าภาคหลวงแร่และค่าภาคหลวงปิโตรเลียมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2544 เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ให้เหมาะสมและเป็นธรรม และให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงาน EHIA ด้านโรงไฟฟ้าพลังความร้อน

4 ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณาปรับประเด็นการตรวจวัดเสียงรบกวนให้เป็นไปตามประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม

เรื่องวิธีการตรวจวัดระดับเสียงรบกวน ระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชั่วโมง และระดับเสียงสูงสุด ที่เกิดจากการประกอบกิจการโรงงาน พ.ศ. 2567 และกำหนดมาตรการในการตรวจวัดเสียงรบกวนให้ครอบคลุมพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ

กสม. ห่วง การปฏิบัติต่อผู้ถูกกักกัน เสมือนผู้ต้องขัง **ขัดต่อหลักการบำบัดฟื้นฟูพหุมิติ** หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรับปรุงให้สอดคล้องตามหลักสิทธิมนุษยชน

ประมวลกฎหมายอาญา และระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ถูกกักกัน พ.ศ. 2566 กำหนดความหมายของการกักกันและวิธีการฟื้นฟูผู้ถูกกักกันว่า **“การกักกันเป็นวิธีการเพื่อความปลอดภัยสำหรับควบคุมผู้กระทำความผิดคดีอาญาไว้ในเขตกำหนดเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ พัฒนาพฤตินิสัย และฝึกหัดอาชีพ โดยผู้ถูกกักกันต้องได้รับการศึกษาตามอรรถาธิบาย มีการอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมสันทนาการ และได้รับการฝึกวิชาตามความถนัดและความต้องการของตลาดแรงงาน”** การกักกันจึงเป็นการนำตัวบุคคลที่พ้นโทษแล้วไปควบคุมในสถานที่ที่กำหนดซึ่งไม่ใช่เรือนจำ และไม่ให้ปฏิบัติเช่นนักโทษเด็ดขาดตามกฎหมาย เพื่อพัฒนาพฤติกรรมบุคคลดังกล่าวก่อนที่จะปล่อยตัวกลับสู่สังคม

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้พิจารณากรณีสถานกักกันนครปฐม ซึ่งเป็นสถานกักกันตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510 เพียงแห่งเดียวในประเทศไทย โดยตั้งอยู่ในพื้นที่เดียวกับเรือนจำกลางนครปฐม มีการนำผู้ถูกกักกันไปควบคุมปะปนกับผู้ต้องขังของเรือนจำ ทำให้ผู้ถูกกักกันไม่ได้รับการพัฒนาพฤตินิสัย การศึกษาและการฝึกหัดอาชีพ อีกทั้งยังไม่มีพื้นที่แยกชายหญิงอย่างชัดเจนจึงควบคุมตัวผู้ถูกกักกันหญิงรวมกับผู้ต้องขังหญิง มีการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันร่วมกับผู้ต้องขังในเรือนจำ รวมถึงต้องอยู่ภายใต้ระเบียบและกฎเกณฑ์ของเรือนจำ เช่น การเยี่ยมญาติ การเข้าออกเรือนนอน เช่นเดียวกับผู้ต้องขังทุกประการ และจากเหตุผลด้านงบประมาณทำให้มีการจัดสรรเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบดูแลสถานกักกันเพียง 15 คน แต่เจ้าหน้าที่เหล่านี้ยังต้องไปปฏิบัติหน้าที่อื่น ส่วนราชการอื่น คงเหลือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานจริงในสถานกักกันเพียง 3 คน รวมผู้อำนวยการ ทำให้ในทางปฏิบัติต้องใช้เจ้าหน้าที่จากเรือนจำมาช่วยดูแลผู้ถูกกักกันด้วย

ปีที่ 24 ฉบับที่ 7 เดือนกรกฎาคม 2568

เมื่อวัตถุประสงค์ของการกักกันและการลงโทษมีความแตกต่างกัน สถานกักกันจึงควรเฝ้าอำนวยความสะดวกต่อการปรับเปลี่ยนพฤตินิสัยของผู้ถูกกักกัน ไม่ให้หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก การดำเนินการดังกล่าวของกรมราชทัณฑ์ ที่มีลักษณะเป็นการกำหนดกฎเกณฑ์และการปฏิบัติต่อผู้ถูกกักกันเสมือนเป็นนักโทษประเภทหนึ่ง จึงไม่เป็นไปตามมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ที่ระบุว่าสถานที่สำหรับควบคุมผู้ต้องขังกับผู้ถูกกักกัน รวมถึงวิธีปฏิบัติต้องมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เพื่อป้องกันความสับสนเสี่ยงที่จะเกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากการใช้อำนาจที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมของเจ้าหน้าที่

อย่างไรก็ดี เมื่อกระทรวงยุติธรรมมีประกาศ ลงวันที่ 8 สิงหาคม 2567 กำหนดสถานกักกันกลางกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นศูนย์กลางในการคุมขังผู้ถูกกักกันตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510 และผู้พ้นโทษหรือผู้ถูกเฝ้าระวังตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง แม้ยังไม่มีกำหนดระยะเวลาการย้ายผู้ถูกกักกันมายังสถานกักกันกลางกรุงเทพมหานครก็ตาม **แต่นับได้ว่าเป็นการเริ่มต้นกระบวนการที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน และหลักกฎหมายว่าด้วยการกักกัน**

ด้วยเหตุผลดังกล่าว กรม. จึงมีมติให้มีข้อเสนอแนะ
ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

1 ให้ กระทรวงยุติธรรม และกรมราชทัณฑ์ กำหนดสถานที่ ควบคุมบุคคลแยกตามสถานะตามกฎหมาย

โดยแยกระหว่างผู้ถูกกักกันตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ
เกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510 และ
ผู้ถูกควบคุมตัวภายหลังพ้นโทษตามพระราชบัญญัติมาตรการป้องกัน
การกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง
พ.ศ. 2565 ให้ชัดเจนตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายและจัดสรรอัตรา
กำลังที่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ รวมทั้งหารือกับหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานศาลยุติธรรม
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมคุมประพฤติ กรมคุ้มครองสิทธิ
และเสรีภาพ เพื่อพิจารณากลไกประเมินความเสี่ยงในการกระทำ
ความผิดของจำเลย สำหรับใช้ประกอบการพิจารณาของพนักงาน
อัยการในการยื่นฟ้องและขอให้ศาลใช้วิธีการกักกัน รวมถึงสร้าง
ความรู้ความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ถูกกักกัน
อย่างถูกต้องและเหมาะสมด้วย

และให้กระทรวงยุติธรรม ออกกฎระเบียบเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์
ของผู้ถูกกักกัน โดยต้องไม่น้อยกว่าสิทธิของผู้ต้องขังที่กำหนดไว้
ในกฎกระทรวงกำหนดประโยชน์ของนักโทษเด็ดขาด และเงื่อนไข
ที่นักโทษเด็ดขาดซึ่งได้รับการลดวันต้องโทษจำคุกหรือการพัก
การลงโทษและได้รับการปล่อยตัวต้องปฏิบัติ พ.ศ. 2562 และหารือ
ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เสนอแก้ไขกฎหมาย
พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมาย
อาญา พ.ศ. 2510 ให้สอดคล้องกับปัจจุบัน โดยพิจารณาแนวทาง
ตามพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิด
เกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565

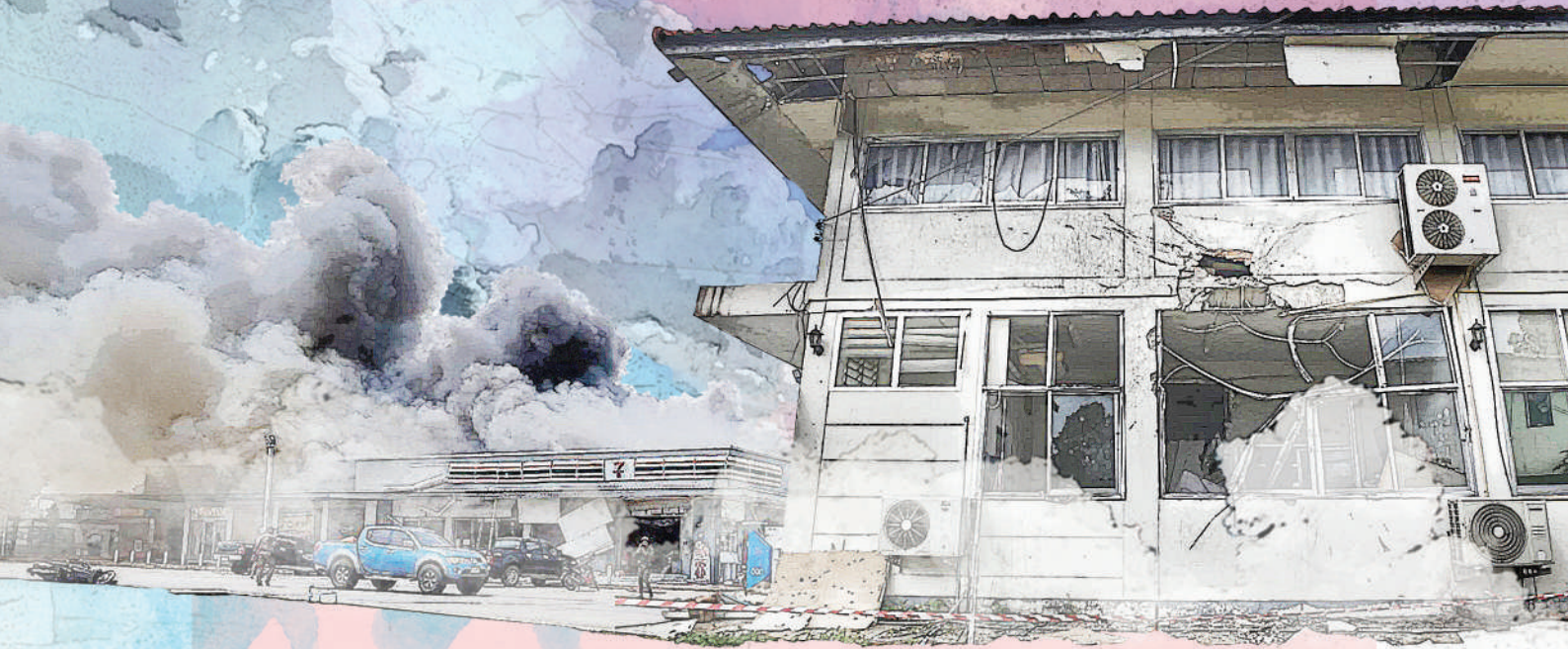
2 ให้สำนักงานศาลยุติธรรม และสำนักงานอัยการสูงสุด กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประกอบการใช้ดุลยพินิจ ของศาลและพนักงานอัยการ

ในการกำหนดวิธีการเพื่อความปลอดภัยด้วยการกักกัน
ให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน

3 ให้สำนักงานกิจการยุติธรรม เสนอต่อคณะกรรมการ พัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

เพื่อพิจารณาและเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีให้จัดสรร
งบประมาณที่จำเป็นแก่กระทรวงยุติธรรม ในการจัดหาและปรับปรุง
สถานที่สำหรับเป็นสถานกักกันและสำหรับการจัดสรรเจ้าหน้าที่
เพื่อปฏิบัติหน้าที่ด้วย

แถลงการณ์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)
**เรื่อง ประณามการโจมตีพลเรือนและพื้นที่โรงพยาบาล
บริเวณแนวชายแดนไทย - กัมพูชา
และขอให้หยุดการสร้างความเกลียดชังทางเชื้อชาติ**

ตามที่ปรากฏเหตุปะทะระหว่างทหารไทยกับทหารกัมพูชาบริเวณชายแดนเมื่อช่วงเช้าวันที่ 24 กรกฎาคม 2568 ที่บริเวณปราสาทตาเมือนธม กระทั่งลุกลามไปในหลายพื้นที่ตามแนวชายแดนไทย - กัมพูชา เป็นเหตุให้มีพลเรือนไทย เสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บจำนวนมาก

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ขอแสดงความเสียใจไปยังครอบครัวผู้เสียชีวิตทุกคน และขอประณามการกระทำอันไร้มนุษยธรรมของทหารกัมพูชาที่เปิดฉากโจมตี และมุ่งเป้าไปที่พลเรือนและโรงพยาบาล การโจมตีสถานที่ดังกล่าวถือเป็นอาชญากรรมสงคราม (war crimes) ที่ละเมิดหลักสิทธิมนุษยชนสากล และกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ (international humanitarian law: IHL) โดยเฉพาะอนุสัญญาเจนีวา และธรรมนูญกรุงโรม อย่างไม่อาจยอมรับได้

กสม. ในฐานะสถาบันสิทธิมนุษยชนระดับชาติของไทย ขอเรียกร้องให้ทหารกัมพูชาเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และหลักสิทธิมนุษยชนสากล ยุติการกระทำความรุนแรงต่อพลเรือนและกลุ่มเปราะบางในพื้นที่ ความขัดแย้งโดยทันที และขอแสดงความห่วงใยและสง่ามั่งใจไปยังทหารและผู้ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนต่าง ๆ บริเวณแนวหน้า ขอให้ทุกหน่วยงานดูแลพลเรือนในพื้นที่เสี่ยงอย่างเต็มกำลัง **และขอเรียกร้องให้ทุกฝ่ายหยุดการสร้าง ความเกลียดชังทางเชื้อชาติ ไม่ส่งต่อและไม่ยอมรับการสร้าง ความเกลียดชังทางเชื้อชาติต่อชาวกัมพูชาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย** ซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องใดกับความขัดแย้งตามแนวชายแดน

สุดท้ายนี้ กสม. หวังเป็นอย่างยิ่งว่าสถานการณ์ความขัดแย้งที่มีผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อสิทธิ สวัสดิภาพ และความเป็นอยู่ของพลเรือนทั้งสองประเทศจะคลี่คลายโดยเร็วบนหนทางแห่งสันติภาพ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
25 กรกฎาคม 2568

ข่าวกิจกรรม กสม.

กสม. ร่วมการประชุมวุฒิสภาชี้แจงรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิฯ และรายงานผลการปฏิบัติงาน กสม. ประจำปี 2567 วันที่ 15 กรกฎาคม 2568 **นางสาวพรประไพ**

กาญจนรินทร์ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ **นายอัสสัต์ กัญหาลัก** และ **ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงาน กสม. เข้าร่วมการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 4 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เพื่อชี้แจงรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี 2567 ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้านหลัก ได้แก่ สิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สิทธิมนุษยชนของกลุ่มบุคคล และสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และรายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ณ ห้องประชุมวุฒิสภา อาคารรัฐสภา

กสม. ร่วมกิจกรรมเนื่องในวันสถาปนาองค์กร กสม. ครบรอบ 24 ปี วันที่ 14 กรกฎาคม 2568 **คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)** พร้อมด้วยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ สำนักงาน กสม. ร่วมกิจกรรมเนื่องในโอกาสวันสถาปนาองค์กร กสม. 13 กรกฎาคม ครบรอบ 24 ปี โดยมีพิธีไหว้สักการะศาลพระพรหม เพื่อความเป็นสิริมงคล ภายในบริเวณศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา มีการจัดพิธีสงฆ์ และการมอบรางวัลให้แก่ นิสิต นักศึกษา ด้านนิติศาสตร์ หรือสื่อสารมวลชน ในพื้นที่ภาคกลาง ที่สร้างสรรค์ผลงานเพื่อสื่อสารประเด็นสิทธิมนุษยชน ภายใต้โครงการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักรู้ด้านสิทธิมนุษยชนแก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ณ ห้องเสนา ซัน 6 สำนักงาน กสม.

กสม. ประชุมหารือร่วม ตร. - รร.นายร้อยตำรวจ พัฒนาโครงการศึกษาวิจัยแนวทางการสืบสวนสอบสวนที่เคารพสิทธิฯ

วันที่ 3 กรกฎาคม 2568 **นางสาวปติกาญจน์ สิกิริเดช** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประชุมหารือเพื่อพัฒนาโครงการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการสืบสวนสอบสวนที่เคารพสิทธิมนุษยชน และมีประสิทธิผล และการพัฒนาสถานีตำรวจภูธรสามพราน และสถานีตำรวจภูธรนครชัยศรี ให้เป็นสถานีตำรวจนำร่องต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชนและการป้องกันการทรมาน ร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตร.) และ รร.นายร้อยตำรวจ โดยมี **ศ. วล.ต.ต. ดร. ชัยนันท์ สิริเตมพงษ์** รองผู้บัญชาการ รร.นายร้อยตำรวจ **พล.ต.ต. ภัทรภวัต สุขแสง** ผู้บังคับการกองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี **พ.ต.อ. พงษ์สวัสดิ์ คำปาเชื้อ** รองผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม และผู้แทนกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 รวมทั้งคณะนักวิจัยจาก รร.นายร้อยตำรวจ เข้าร่วมประชุม ณ ห้องประชุมห้วยจรเข้ม อำเภอกองบัญชาการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

กสม.หารือร่วมคณะกรรมการการทหาร สถาผู้แทนราษฎร ประเด็นความร่วมมือในการทำงาน วันที่ 22 กรกฎาคม 2568 **นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์** ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วย **ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี** **นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์** **นายอัสสัต์ กัญหาลัก** และ **นางสาวสุกกร นาคะผิว** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหารือร่วมกับคณะกรรมการการทหาร สถาผู้แทนราษฎร นำโดย **นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร** ประธานคณะกรรมการการทหาร ในประเด็นแนวทางการร่วมมือในการเข้าตรวจหน่วยทหารกรณีมีเรื่องร้องเรียนหรือเหตุการณ์ที่กระทบต่อความปลอดภัยของกำลังพลในระหว่างประจำการเพื่อที่จะสามารถดำเนินการได้อย่างทันท่วงทีและเพื่อไม่ให้เกิดการทำร้ายทรมานในค่ายทหาร ตลอดจนการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองและบุคคลที่จะเข้ารับการเกณฑ์ทหารว่าจะมีความปลอดภัยในระหว่างการเกณฑ์ทหาร ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นับบุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 และอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (CAT) ที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีต้องปฏิบัติตาม ณ ห้องประชุมประธาน กสม. ชั้น 7 สำนักงาน กสม.

ICJ เปิดทางให้ประเทศฟ้องร้องกัน ในประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

23 กรกฎาคม 2568 ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (International Court of Justice - ICJ) เผยแพร่คำแนะนำ (Advisory opinion) เปิดทางให้ประเทศต่าง ๆ สามารถฟ้องร้องกันได้ในเรื่องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ซึ่งในอนาคตประเทศที่ได้รับผลกระทบสามารถฟ้องเรียกค่าชดเชยได้ ทั้งในรูปแบบการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม หรือเงินชดเชยหากไม่สามารถดำเนินการด้านการฟื้นฟู

ICJ ระบุว่า ประเทศต่าง ๆ มีหน้าที่ต้องทำตามคำมั่นสัญญาเรื่องการแก้ปัญหการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและร่วมกันลดมลพิษจากก๊าซเรือนกระจกอย่างเร่งด่วน เพื่อแก้ปัญหาภัยคุกคามที่กำลังส่งผลกระทบต่อประชาชนและระบบนิเวศที่เปราะบาง หากทำไม่สำเร็จอาจเป็นการละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศ และยืนยันว่า **“สิ่งแวดล้อมที่สะอาด ดั่งสุขภาพและยั่งยืน คือสิทธิมนุษยชน”**

ผู้พิพากษา ยูจิ อิซาวะ (Yuji Iwasawa) ประธานศาลโลก ระบุว่า ความล้มเหลวของรัฐในการดำเนินการอย่างเหมาะสม เพื่อปกป้องระบบสภาพภูมิอากาศ อาจเป็นการกระทำผิดตามกฎหมายในระดับนานาชาติ และย้ำว่าภาวะโลกรวนหรือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นภัยคุกคามต่อการอยู่รอดของสิ่งมีชีวิตที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์

อย่างไรก็ดี คำแนะนำของ ICJ ดังกล่าว ไม่มีผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างประเทศ แต่ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายมีความเห็นว่า การลงความเห็นครั้งนี้จะส่งผลเป็นวงกว้างทั้งในระดับประเทศและระดับโลก และสามารถใช้เป็นหลักฐานในการฟ้องร้องในระดับชาติหรือภูมิภาคได้ รวมทั้งมีส่วนสำคัญในการเพิ่มน้ำหนักทางศีลธรรมและอิทธิพลในเวทีเจรจาสภาพภูมิอากาศโลกด้วย

ที่มา:

B B C

<https://www.bbc.com/news/articles/ce379k4v3pwo>

จัดทำและเผยแพร่โดย

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550
อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 6-7
120 หมู่ที่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร 10210

โทรศัพท์: 0 - 2141 - 3800 และ 3900
: 0 - 2141 - 3913 และ 3919

สายด่วนร้องเรียน: 1377

ร้องเรียน: help@nhrc.or.th

เว็บไซต์: www.nhrc.or.th

ขอความกรุณา
ตอบแบบประเมินออนไลน์